

Apbalvo par varonīgu rīcību

Skrundas posteņa ugunsdzēsējam Kārlim Jaunzemam par drosmi, glābjot cilvēku, pasniegta medaļa *Par drosmi*.

Sarežģītos apstākļos 15. janvārī cilvēka dzīvību izglābuši Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Skrundas posteņa autovadītājs kaprālis Kārlis Jaunzems un Saldus daļas vada komandiera vietnieks virsseržants Dagnis Cinovskis. Vakar K.Jaunzems saņēmis dienesta medaļu *Par drosmi*, D.Cinovskim izteikta pateicība.

Tajā dienā saņemts izsaukums uz Skrundu, kur uz dzelzceļa tilta atradies cilvēks. Darbinieki izlēmuši, ka pie viņa jānokļūst, vienlaikus nodrošinot glābšanu uz ūdens, ja vīrietis nokristu.

K.Jaunzems nokļuvis tilta augšpusē, bet D.Cinovskis sagatavojis inventāru glābšanai ūdenī. Darbs bijis ļoti bīstams, jo tilta augstums ir ap 10 m no sliežu līnijas un aptuveni 25 m no upes, bet glābjamais cilvēks atradies tilta vidū (tā garums – 154 m). Abiem sadarbojoties, strādājot precīzi un pašai ziedzīgi, izdevies cilvēku izglābt, droši nogādāt lejā un nodot Valsts policijai.

Pēc medaļas saņemšanas K.Jaunzems

atbildēja lakoniski: „Izjūtas ir labas. Ko es vairāk teikšu? Ir patīkami.” Viņš piebilda, ka tajā brīdī ne par ko citu kā cilvēka izglābšanu nav domājis – gājis un visu darījis tā, kā savulaik mācīts, un adrenalīns plūdis pāri malām. Dodoties uz izsaukumu, zinājis vien to, ka uz tilta ir cilvēks, kuram vajadzīga palīdzība. Kad ieradušies, devušies meklēt un sapratuši, ka viņš uzrāpies pašā augšā. Talkā ņemtas drošības ierīces, un pēc neilga laika cilvēks nocelts. „Pēc tam viņš pateica paldies, lai gan man liekas, ka pats īsti nesaprata, ko ir izdarījis un kur uzrāpies,” sacīja K.Jaunzems.

Alberts Dinters, autora foto

Krāšņais ceļojums uz Apvienotajiem Arābu Emirātiem un izstādi *Expo*. ➔ 6.–7. lpp.

Uzmanības centrā – Ukraina. ➔ 2. lpp.

Vai Skrundas pagasts aizmirsts?

Tas ir plašs, bet izsenis bez savas pārvaldes. Kas tur uztrauc iedzīvotājus?

➔ 5. lpp.

➔ 12. lpp.

Balvu *Kilograms* kultūras kategorijā *Gada notikums* saņēmis kuldīdznieka **Jura Joneļa** režisētais dziesmu vakars *BrāliBrāli*.

Pagaidu algoto darbu strādnieki pagastos – šogad daudz mazāk. **Kas sakops apkārtni?** ➔ 4. lpp.

„Kādā krāsā un cik liela būs soma, tas atkarīgs no lietotāja,” par vaļasprieku tamborēt somas saka **Laura Pētersone**. ➔ 10. lpp.

Vitamīni pavasarī.

➔ 3. lpp.

Piektdien, 25. februāri:

- Kas jauns Padurē.
- Saharova balva par domas brīvību.
- Kā vērtēt Latvijas olimpisko komandu.
- Ziedot kaķu mājām.
- Pielikums 3K – Kas kultūrā Kurzemē.

REDZĒJUMS

Par izglītības kvalitāti runājot

Daina Täfelberga

Pašvaldības speciālisti jau būs caurlūkojuši uzņēmuma *Dynamic University* paveikto novada izglītības izvērtējumu. Ar to iepazīties tiek aicināts ikviens. Tiesa, domes mājaslapā tas npublicēts visā pilnībā, tādēļ lasāmviela neizskatās visai aizraujoša. Izglītības speciālisti atzinuši, ka pārsteigumu nav, jo, diendienā strādājot, jau aptuveni zināms, cik bērnu un kādos apstākļos mūsu skolās mācās.

„Neatkarīgi no motivācijas vienmēr daudz jauniešu pēc pamatskolas dodas mācīties citur.”

Tomēr daži skaitļi man lika aizdomāties, proti, šeit deklarētie skolēni citos novados mācās trīsreiz vairāk, nekā citi brauc pie mums. Protams, pārsvarā vidusskolēnu vecumā. Tas nav pārsteigums, ņemot vērā jau seno tendenci – velti nedeldēt solus vidusskolā un uzreiz apgūt arodu, ja tālāk nav plānots studēt. Arī ne viens vien vēlākais students izmantojis šādu iespēju. Daudzi tāpēc vien, lai tiktu prom no vecāku nemītīgās kontroles. Jāteic, ka tagad tas gan nav vairs aktuāli, ja vien mamma vai tētis nestāvs aiz muguras un nekomentē atvases darbošanos virtuālajā vidē.

Tāpat neatkarīgi no motivācijas un tā, kā laiku lokos mainījies mācību iestādes prestižs un dižskanība jeb nosaukums (sovhoztehnikums, profesionālā vidusskola, koledža, tehnikums, kompetenču centrs utt.), vienmēr daudz jauniešu pēc pamatskolas dodas pasaulē. Varbūt ne gluži kā Sprīdītis laimi meklēt, bet ar konkrētu mērķi. Kuldīgā gana labs ir Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums, kas piesaista arī citu novadu jauniešus. Ja būtu izdevies saglabāt Skrundas profesionālo vidusskolu, tad pēc novadu apvienošanas aizbraucēju un iebraucēju proporcija varbūt mazliet izlīdzinātos. Bet ko nu tur vecas rētas plēst... Jācer, ka tajā pusē nebūs vēl viens sāpīgs cirtiens, jo plašsaziņas līdzekļos jau izskanējusi ziņa, ka skolēnu skaita sarūkuma dēļ Skrunda var palikt bez vidusskolas.

Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, novadā top izglītības stratēģija. Bet mēs nezinām, ko speciālisti savos kabinetos zīmē. Tās skices vēl nav pie ziņojumu deļa pieliktas. Tik vien skaidrs ir mērķis: kvalitāte. Un ir zināms, ka ar nākamo mācību gadu mums jau būs par vienu vidusskolu mazāk, jo 2. vidusskola tiks pārsaukta par Indriķa Zeberīņa Kuldīgas pamatskolu. Un tieši 145. jubilejas gadā. Kā absolventei neliela nostalgija man ir. Kuldīgā tā nebija pirmā vidusskola, toties senākā skola gan. Un tāda būs arī turpmāk, un tur kā Kalnmuižas pagastskolā savulaik mācījies izcilais grafiķis.

TRĪS PAR VIENU

Karš Ukrainā: būs vai nebūs?

Kā jūs raksturotu šībrīža situāciju, kad Krievijas armija pie Ukrainas robežas koncentrē arvien vairāk spēku, kaut gan apgalvo, ka sāk tos atvilkt, un jau notiek apšaušana un citas provokācijas?

JĀCER, KA STARPTAUTISKĀ SABIEDRĪBA REAĢĒS VIENOTI

1. Edmunds Āķītis, kuldīdznieks, civilās aizsardzības krīžu vadības konsultants Ukrainā:

– Ir diezgan grūti komentēt situāciju, kas vienā Ukrainas daļā ilgst jau astoņus gadus, kurai šobrīd ir saasinājums un kurai uzmanību atkal pievērsusi visa pasaule. Skatoties no ukraiņu skatpunkta, visa pasaule grib palīdzēt, tajā pašā laikā daļa evakuējas. Citu valstu pilsoņiem ir sava procedūra, valdībām sava, un valsts jāpamet. Cīnieties, ukraiņu puīši un meitenes, kā nu protat! Tas liekas jocīgi. Tas liek aizdomāties, kas un kā šādā situācijā notiktu Latvijā. Tas tā – retoriski.

Mēs šodien (18. februārī – red.) beigsim risku vadības un novērtēšanas treniņu, kurā piedalās cilvēki no dažādām Ukrainas institūcijām un vietām.

Es saprotu, ka cilvēkiem ir ģimene, citi tuvinieki, un viss apkārt notiekošais ir trauksmais. Ilgstoši dzīvojot trauksmē, psiholoģiski ir ļoti grūti, un cilvēki šeit, Donbasā, karam ir vairāk gatavi nekā Kijevā, jo šejienes cilvēki tam jau ir gājuši cauri.

Šī ir liela valsts ar daudziem iedzīvotājiem, un katram savs viedoklis. Vieni ir noskaņoti par labu austrumiem, bet tagad, kad redz, kas notiek ar tām teritorijām, kurās austrumi izpletušies, viņu domas mainās, un apetīte pāriet. Arī man ir grūti, sevišķi, ja redzu, ka ar savu klātbūtni viņus stiprinu, iedrošinu, tomēr saprotu, ka mājās ir ģimene, ir draugi, kuri pēdējā laikā ļoti daudz raksta, uz-

mundrina, uzdod jautājumus. Bet tāds nu ir mans darbs – specifisks.

Ikdienā Ukrainas pilsētās spriedzi vai pārtikas trūkumu neredz, nejūt. Viņi paši saka: iespējams, mediji sacēļ pārāk lielu trauksmi. Viņiem izskatās, ka tas varētu būt pasūtījums gan no vienas, gan otras puses. Papildus jāņem vērā iekšpolitiskās cīņas. Tās nevar nemanīt. Jācer, ka starptautiskā sabiedrība, ja kaut kas notiks, tiešām reaģēs asi, vienoti, noteikti un spēcīgi. Vēl ir viedoklis, ka austrumu kaimiņam viss ir vienalga, ka tas grib panākt cieņu pret sevi, kaut kādu līdzsvaru pasaulē, kas, viņaprāt, savulaik izjaukts, izjaucot arī Padomju Savienību. Un, iespējams, ir citas lietas, par kurām mēs nezinām.

JĀATTUR NO JAUNA UZBRUKUMA

2. Sandra Kalniete, Eiropas Parlamenta deputāte:

– Pat tad, ja ar diplomātiskajiem centieniem šoreiz izdosies ieburkumu Ukrainā novērst, tā, visdrīzāk, būs īslaicīga atelpa, jo pēc laika nāks jauna eskalācija un krīze, – to izraisīšana Putinam kļuvusi par drošu paņēmieni, kā uzmanību pievērst sev. Pēc Kremļa kārtējās militārās eskalācijas un ultimāta jāsaprot, ka attiecībā ar Krieviju sācies jauns laikmets – ilgstoša un bīstama konfrontācija, kas prasa līdzšinējo Eiropas Savienības (ES) taktiku

un stratēģiju pilnībā pārvērtēt, kā arī sadarbībā ar NATO ķerties pie atbilstošas aizsardzības politikas un militāro spēju audzēšanas, kas Krieviju atturēs draudus atkārtot. Absolūtai prioritātei jābūt drošībai ES un NATO austrumu robežas valstīs, īpaši Baltijā, tādēļ NATO klātbūtne Latvijā, Lietuvā un Igaunijā steidzami jāpalielina.

Jāapzinās, ka Eiropas sankcijas pret Krieviju dārgi maksās arī mums pašiem, jo būs jāmeklē jauni tirgi augstajām tehnoloģijām, jauni piegādes avoti gāzei un arī bankās neieplūdis Krievijas oli-

garhu un viņu ģimenes locekļu nauda. Eiropai jāmazina atkarība no Krievijas enerģijas resursiem un mežonīgo rietumu stila tirgus attiecībām. Visvairāk no Kremļa ilgstošās konfrontācijas cietīs Ukraina – ekonomiski, finansiāli un sociāli, jo Krievija pret to sistemātiski vērsīs gan ieroču žvazdināšanu, gan hibrīduzbrukumus – cerībā, ka ukraiņu tautas demokrātisko izvēli izdosies vājināt. Tāpēc ES ir jāgatavojas Ukrainas atbalstam, Māršala plānam, jo cīņa par Ukrainu ir cīņa pret agresīvu diktatūru.

TUVU FRONTES LĪNIJAI

3. Dzintars Rudzītis, TV3 operators:

– No Ukrainas atgriezāmie naktī uz pirmdienu. Pirmās dienas bijām Kijevā, jautājām cilvēkiem, kā jūtas. Gan sievietes, gan vīrieši, ja rastos vajadzība, ir gatavi doties armijai palīgā. Satikām arī tos, kuri 2014. gadā bija Maidanā. Ukrainā ir daudz mediju, cilvēki redz, ka valstij pievērsta liela uzmanība. Tad

devāmies uz austrumiem tuvāk frontes līnijai. Vienu brīdi bijām diezgan tuvu, dzirdējām šāvienus. Tur iedzīvotāji teica, ka pieraduši. Viens lādiņš trāpījis netālu no skolas. Prasījām meitenei, kura tur atradusies: arī viņa pieradusi, jo šāvieni esot katru dienu.

Man šī bija pirmā reize tik tuvu frontes līnijai. Karavīriem psiholoģiski palīdz

kapelāni. Par savu drošību biju pārliecināts, jo tuvāk fronteī braucām kapelānu pavadībā. Ar kolēģiem runājām: kad filmējam, tad realitāti līdz galam neapzināmies, jo darām darbu. Paies pāris dienu, kamēr iespaidi nosēdīsies, jo tas tomēr nav komandējums uz Eiropu.

Inta Jansone, Daina Täfelberga, Alberts Dinters

MANUPRĀT

Stiķenes grāpī

Bērnībā Zemgales laukos mana vecmāmiņa teica: stiķenes, grāpis, smakrs. Protams, arī citus vārdus, kuriem, sākot iet skolā, izdzirdēju aizstājējus latviešu literārajā valodā: ērkšķogas, katls, zods. Bet vecāsmātes lietotie apvidvārdi man dziļi iesēdusies atmiņā, un, lai arī ikdienā es tos varbūt reti kad pasaku, priecājos, ka zinu. Un ne tikai tos! Arī Filoloģijas fakultātē studējot, vienas no interesantākajām lekcijām bija tieši leksiko-

loģijā. Jā, apvidvārdi nepieder pie literārās leksikas, bet tie ir mūsu bagātība. Pat klimpas varam saukt par ķilķeniem, klučiem, kļockām, parpaliņām – tik dažādi! Un kartupeli par rāceni, tupeni, buļbu, arī karpeli, kartpeli, kartfeli. Un tik laba ideja – Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūts sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju no šodienas aicina piedalīties Apvidvārdu talkā. Tā domāta kā skaista tautas dāvana valodnieka

Jāņa Endzelīna 150. dzimšanas dienā. No šodienas apvidvārdus ikviens var reģistrēt datubāzē *Apvidvardi.lv*, un ik nedēļu tiks izraudzīts vārds, kas tiks popularizēts. Jo, nerādoties visai Latvijai, tie var strauji zust un aizmirsties. Apvidvārdi ir galvenais novadu valodas lepnums, un tie pelnījuši, lai par tiem uzzina ikviens, uzsver Latviešu valodas institūta pētniece Sanda Rapa.

Daiga Bitiniece

LABOJUMS

Piektdienas laikraksta 5. lpp. ieviesušās kļūdas. Sigismunds Vidbergs ilustrējis Homēra *Odiseju*. Alsungas bibliotēkas reto grāmatu izstādē apskatāms 1943. gada izdevums par vācu komponistu Rihardu Vāgneru. Alekša Kivi romāns *Septiņi brāļi* izdots 6000 eksemplāros. Autore Amanda Gustovska lūdz atvainot par pārpratumu.

SPECIĀLISTS SKAIDRO

Elektrības cena biržā, ieradumi un rēķins

Viktorija Kiršone, SIA *Tet* elektrības biznesa vadītāja

Dinamiskā tarifa* klienti par elektrību maksā pēc biržai piesaistītas cenas, kas mainās ik stundu. To var redzēt gan biržas *Nord Pool* vietnē https://ej.uz/elektribas_cenas, gan pakalpojuma sniedzēja mājaslapā vai lietotnē, piemēram, mūsu klienti – lietotnē *Mans „Tet”*. Būtiski ir apzināties, ka, tērējot elektroenerģiju dienā, nakts izdevīgākās stundās, var vērtēties ietaupīt. Pēdējā nedēļā, dārgākās stundas dienas vidū salīdzinot ar lētākajām nakts stundām, cena biržā atšķiras pat desmit reizi.

PARADUMU MAIŅA IR PAKĀPENISKA

Virzība uz taupīšanu lētajās stundās notiek ļoti pakāpeniski, jo klientiem jāmaina ieradumi. Tendenci pamudināja divus trīs mēnešus saņemtais lielais rēķins, kā arī intensīvāka sabiedriskā diskusija un pakalpojumu sniedzēju aktīvā saziņa ar klientiem, aicinot elektrību vairāk tērēt tajās stundās, kad tā ir lētāka.

Salīdzinot 2020. un 2021. gada izskaņu, cilvēki sākuši vairāk elektrības tērēt naktīs no 3.00 līdz 5.00 (+3%) un mazāk – dārgākajās stundās no rīta līdz vakaram. Gada beigās patēriņa pieaugums novērojams no nakts līdz pus-

dienlaikam. Cena sāk kristies vakaros, taču šajā laikā patēriņa izmaiņas nav novērojamas, jo cilvēki atgriežas no darba un pievēršas mājas darbiem: gatavo ēst, mazgā drēbes, skatās televizoru un pavada laiku datoros.

Dinamiskā biržas tarifa klientu vidējā patēriņā decembrī novērojams tas, ka izdevīgās stundas izmantotas ļoti maz. Piemēram, brīvdienās 16.00–18.00, kad biržas cena parasti ir visaugstākā, arī patēriņš sasniedz lielāko īpatsvaru. Savukārt lētajās nakts stundās tas ir līdzīgs brīvdienās un darbdienās. Rēķina samazināšanai brīvdienā ritmu cilvēki varētu cenai pielāgot vairāk.

Salīdzinot cenu biržā pērn, tarifs bijis ļoti mainīgs – pat vienas diennakts laikā tas pieaug trīskārši. Salīdzinot gada sākumu un beigas, rītos no 7.00 līdz 9.00 cena augusi pat piecārši. Vakaros pieaugums bijis nedaudz mazāks, 12 mēnešos augot par trim četrām reizēm.

KĀ IZMAKSAS SAMAZINĀT

• Katru dienu uzzināt, kuras stundas nākamajā dienā būs izdevīgās. Precīzu aprēķinu pa stundām var redzēt vietnē https://ej.uz/elektribas_cenas. Varbūt pirmajā brīdī doma par elektrības tērēšanu konkrētās stundās šķiet apgrūtināša vai neizpildāma, taču ir cilvēki,

kuri tā būtiski ietaupa. Turklāt tas ļauj plānot laiku un darbus.

• Apgūt elektrotehnikas priekšrocības. Lielai daļai veļas un trauku mašīnu, mājas apsildes sistēmu un citu ierīču ir funkcija, kas ļauj tām darboties konkrētā laikā. Var noregulēt, ka veļas mašīna sāk strādāt pēc piecām stundām. Daļa lietotāju vai nu nezina par to, vai nevēlas iedziļināties. Bet ir vērts pārskatīt ierīces lietošanas instrukciju.

• Mājas uzkopšanu un citus darbus plānot tad, kad elektrības izmaksas ir zemas:

• apskatīties, kad ir izdevīgākais brīdis lietot putekļu sūcēju,

• ja veļu plānots mazgāt darbdienā, mašīnu darbam iestati aptuveni no četriem līdz pieciem rītā;

• pēc vakariņām netīros traukus saliec mazgājamajā mašīnā un darbības laiku iestati nakts lētajās stundās.

• Plānot ēst gatavošanu. Maltītes mēdzam ieturēt laikā, kad tarifs ir diezgan augsts: pēcpusdienās un vakaros. Bet svētdienā lētajās stundās var sagatavot maltīti vairākām dienām.

• Apgaismojumu tērēt tur, kur tas tiešām nepieciešams. Tas jāizslēdz telpās, kurās neuzturamies, īpaši dārgākajās stundās – pēcpusdienās un vakaros. Tāpat jāizvēlas energoefektīvas spuldzes. Lai gan dārgākas, tās patērē mazāk enerģijas, un ieguvums ilgāk būs lielāks. Ja televizoru neskaties, slēdz to ārā vai izmanto ieraksta funkciju un skaties lētajās stundās! Der izslēgt arī dekoderu.

* Elektrības cenai biržā piesaistītā pakalpojumā katru stundu tiek fiksēts mājokļa patēriņš, un stundas izmaksas tiek aprēķinātas pēc šīs cenas. Birža *Nord Pool Spot* cenas publisko dienu iepriekš.

LASĪTĀJS ROSINA

Par autobusu uz Rumbeniekiem jau domā

„Varbūt tomēr var ieviest autobusa reisu uz Veldzes dārziņiem? Tūlīt sāksies sezona, un visiem nav sava transporta, lai no pilsētas nokļūtu turp un atpakaļ,” interesējas vairāki kuldīdznieki, kam ir dārzs Rumbas pagasta Rumbenieku (kādreiz Veldzes) ciemā.

Kurzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja Vaira Brūdere teic, ka šis jautājums dienaskārtībā ir jau atkārtoti un konceptuāli ir atbalstīts. Taču rūpīgi jāpārdomā izdevīgākais variants, jo atsevišķu reisu uz Rumbeniekiem norīkot nevarēs. Tas varētu būt

vienīgi maršruta Priedaine–Mežvalde pagarinājums līdz dārziņiem no rītiem un vakaros otrā virzienā. Svarīgi, lai būtu pasažieri, jo autobusam jānobrauc vairāki lieki kilometri. Iespējams, šim reisam jāceļ biļetes cena, bet piepilsētas maršrutos maksa ir viena neatkarīgi no tā, cik pieturas nobrauktas. Tad nemierā būtu pārējie pasažieri. Līdz aktīviem dārza darbiem vēl laiks – iespējams, autobuss uz tā sauktajiem Veldzes dārziņiem sāks kursēt maijā eksperimentālā kārtā. Tad arī varēs spriest, cik cilvēkiem tas vajadzīgs.

Daina Tafelberga

LASĪTĀJS VAICĀ

Paši tērē un maksā

Priedaines iedzīvotāja nevar saprast: vai daudzdzīvokļu mājā *Ziedlejas dzīvo kādi izredzētie, ja visur ciematā apgaismojums no vieniem naktī līdz pieciem rītā izslēgts un jāstaigā pa tumsu, bet tur deg pat divas lampas.*

Kurmāles pagasta pārvaldes vadītāja Dace Gūtmane atbild, ka laternas pie šīs mājas nav kopējā līnijā. Pašvaldība nenosaka, kad ieslēgt un izslēgt, – tas esot apsaimniekotāja un pašu iemītnieku ziņā, jo viņi par to maksā.

Daina Tafelberga

FOTOKOMENTĀRS

„Jau ceturto reizi šoziem applūdis tiltiņš pār Ēnavas upi Kuldīgas novada Raņķos.” Fotografēts 18.02.2022. ap 11.00.

Modra Dzelstiņa teksts un foto

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv vai [feisbuka mesendžerā!](https://www.facebook.com/kurzemnieks)

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jūtams pavasara nogurums? Vai lietojat vitamīnus, uztura bagātinātājus?

Nadežda Gologuzova, pensionāre:

– Zivju eļļu lietoju visu gadu. Vairāk neko. Visus vitamīnus audzēju dārzā: tomātus, gurķus, papriku, salātus. Obligāti ēdu arī medu. Katru dienu sev taisu dažādus vitamīnu dzērienus: upeņu, smiltsērksķu un aveņu. Vingroju kopā ar senioru skolu,

divas reizes nedēļā apmeklēju baseinu, vienu reizi mums ir nūjošana un fizikultūra.

Matīss Uplejs, uzņēmējs:

– Lietoju D vitamīnu. Ziemā un uz pavasari pastiprināti arī C vitamīnu, bet cenšos to darīt visu cauru gadu. Arī kalogēnu priekš kauliem lietoju. Pavasara noguruma nav, tieši pretēji – sāk parādīties vairāk enerģijas.

Tādus vitamīniem bagātus augļus, dārzeņus speciāli nepērku. Ēdu banānus, apelsīnus, taču ne vairāk, ne mazāk kā citos gadalaikos.

Gunta Kripēna, pensionāre:

– Jau labu laiku lietoju vitamīnu D3. Citus vai kādus uztura bagātinātājus nelietoju. Dārziņā man vairs nav, bet esmu paspējusi savārit zāpes – upeņu, jāņogu, cidoniju – un lietoju vēl tagad uz pavasari. Protams, arī medu pārku – kur tad bez tā! Vitamīnu dzērienus gan netaisu – neesmu tik čakla.

Rasma Zemīte, kuldīdzniece:

– Es lietoju uztura bagātinātājus locītavām un kauliem. Vēl arī *Magnevitu*. Vēl lietoju dabīgo C vitamīnu, ko uzņemu no citroniem, mandarīniem. Man ir arī pašai sava ābolu sula, dzērvenes un brūklenes, ko ēdu ziemā un tagad. Dzīvoju veselīgi – slimojusi neesmu.

Sanita Veita, studente:

– Jā, lietoju D vitamīnu. Citus gan ne. Ēdu gan augļus, gan dārzeņus. Pavasara nogurumu neizjūtu. Šobrīd dodos uz skolas eksāmenu, tādēļ man grūti jautājumam koncentrēties. Lai sagatavotos eksāmenam, vitamīnus vai ko citu nelietoju.

Ilgvars Krauze, pensionārs:

– Vitamīnus visai maz, vairāk kādus uztura bagātinātājus. Kādreiz padzeru D vitamīnu, ja ģimenes ārsts liek. Šis tas aug mājās dārziņā. Ēdu dārzeņus un augļus, kas saglabājušies no pagājušās sezonas. Ir gan āboli, gan upenes. Kaut ko no tiem augļiem apēdu – tā jau nav.

Kaut ko vajag. Pa retam lietoju medu, ja uznāk tāda kāre. Laba daudz nevajag. Citreiz iznāk arī pāresties. Mājās uz palodzes aug lociņi – tos ēdu. Pavasara nogurums atkarīgs no tā, cik daudz pats kusties. Kad nāk pilnmēness, tad ir bezmiegs – nevaru pagulēt. Tas izjauc dienas ritmu, jo ceļos agri. Tad vakaros, kad pagulēt nevaru, vairāk ko padaru mājās.

Amanda Gustovska, Lailas Liepiņas foto

Skaitļi turpina augt

Kuldīgas novadā septiņās dienās ar kovidu saslimuši vairāk nekā 900 cilvēku, liecina portāls *Data.gov.lv*. No 14. līdz 20. februārim inficējušies 932 cilvēki. Vairākas nedēļas skaits ik reizi palielinājies aptuveni par simtu un vēl vairāk. Divu nedēļu kumulatīvais rādītājs pakāpies no 1573 līdz 1791 gadījumam uz 100 tūkstošiem. Kopš Kuldīgas novada izveides (jūlijā) saslimuši 5867 cilvēki.

Ugunsgrēkā Alsungā cilvēks gājis bojā

Naktī uz pirmdienu 1.23 saņemts izsaukums uz Alsungu, kur divstāvu mājā izcēlies ugunsgrēks. Konstatēts, ka otrajā stāvā deg istaba un virtuve (50 m²). Viens cilvēks gājis bojā. Pirms dzēsēju ierašanās trīs cilvēki paspējuši evakuēties. Plkst. 4.51 paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks likvidēts. Dūmu detektors mājoklī nav atrasts, ziņo VUGD vecākā inspektore Ilze Dāme-Birziņa. Pagasta pārvaldes vadītāja Santa Kreičmane *Kurzemniekam* teica, ka tiem, kuri izglābušies, pirmā palīdzība jau tiek sniegta. Kāda biedrība palīdzot ar drēbēm un citām mantām, pārvalde ģimenei ierādījusi jaunas telpas. Neko vairāk izpaust nevarot. Alsundznieki pastāstīja, ka ēka atrodoties Raiņa ielā un viens iemītnieks esot pastiprināti lietojis alkoholu.

Visvairāk darbaroku trūks pavasarī un vasarā

APSKATS

Algoto pagaidu sabiedrisko darbu strādnieki iepriekšējos gados kopa pagastu centrus, parkus, kapsētas utt. Bet tagad, ja kādā pagastā ir vakance, ko Nodarbinātības valsts aģentūrā pieteicis darba devējs, bezdarbnieki tiek sūtīti turp, nevis uz pagaidu darbiem.

NAV NEVIENA

Snēpelē iepriekšējos gados bija iesaistīti divi vai trīs cilvēki, vēl senāk pat desmit, bet šogad vakances pieteikuši divi uzņēmumi. Pārvaldes vadītāja Aiga Bulava atzīst, ka tas būs redzams dabā – ir parks pie muižas un vēl citas publiskās vietas, ko regulāri uzkopj ar pārvaldes darbinieku spēkiem vien nevarēs. Vislielākā bēda par kapsētām. Sētniece, kurai jau darba pilnas rokas, uzkopjot centru, autobusa pieturas, bijušās skolas apkārtni un muižas parku. Ir palīgstrādnieks un vēl traktorists, kura galvenais uzdevums ir gādāt par ceļiem.

Padurei nav atvēlēta neviena vieta. Pārvaldei ir divi sētnieki: vienam ir slodze, jo tas dara arī apkopēja darbu, otram slodze ir nepilna.

Rumbas pagasta vadītāja Lija Šēle: „Mums ir uzņēmumi, ku-

ros trūkst darbinieku, līdz ar to pašvaldībai vairs nedod. Un tiekam galā paši. Pašreiz iesaistās visi, un uz vasaru ar uzņēmuma līgumu jau trešo gadu pieņemtu vienu darbinieku, kas palīdz ar trimmeri plaut zāli. Vēl ik pa laikam ir Valsts probācijas dienesta atsūtītie.” L.Šēle piebilst, ka ar t.s. simlatniekiem, kuri iepriekš nākuši strādāt, neesot gājis ne maz tik viegli – bijušas dažādas problēmas, piemēram, iedzeršana.

Pelču un Raņķu pagasta pārvaldes vadītājs Ritvars Stepanovs: „Pelčos no jaunā gada nav neviena. Varbūt neesmu visu vēl izzinājis, bet tieši teritorijas apkopšanā palīdzība neapšaubāmi vajadzīga. Tā kā budžets nav nekāds lielais, ārpakalpojums īpaši nevar atļauties. Jādomā, kā tikt galā.” Arī Raņķos neesot: „Kvotas ir samazinātas visā valstī, tāpat Kuldīgas novadā šogad ir mazāk.”

Rendas pagasta pārvaldes vadītāja Kristīne Kuzmina: „Šogad nav. Iepriekš strādāja vidēji viens cilvēks gadā. Tiekam galā ar saviem resursiem.”

Arī Kabilē sabiedriskā darba darītāju nav. Viens cilvēks ar uzņēmuma līgumu uz diviem mēnešiem pieņemts lielā vēja postījumu dēļ. „Ja netiksim galā, pavasarī domāsim. Viens sētnieks

uzkopj centru, tāpat katrā teritorijas daļā ir savs apkopējs. Taču mums ir vēl kapi un parks, un tur gan uz vasaru ņemsim cilvēku darbā,” saka pārvaldes vadītāja Elīna Ose.

STRĀDĀ VIENS VAI DIVI

Kurmālē ir finansējums vienai darbavietai. Kā stāsta pārvaldes vadītāja Dace Gūtmane, pagastā ir lielākas un mazākas saimniecības vai uzņēmumi, taču tur darbaroku trūkumu tā nejut, tāpēc piešķirta nauda vismaz vienam bezdarbniekam. Abos ciemos – Vilgālē un Priedainē – ir pa sētniekiem un darba daudz. D.Gūtmane piebilst, ka arī iedzīvotājiem jārūpējas par māju apkārtni, tāpat atpūtniekiem nevajadzētu piedzīvot publiskās vietas.

Vārmē šajos darbos līdz maijam strādā viens iedzīvotājs. Gada sākumā nebija nevienas vietas, jo vakance bijusi zemnieku saimniecībā *Garīši*. Taču februāra sākumā situācija mainījās, saka pārvaldes vadītāja Lelde Ose. „Esmu priedzīga, jo pēc vētras kapos un parkos ir tik daudz lūzušu zaru, strādnieks tos tagad vāc. Pagasts ir liels. Centrā strādā viens sētnieks. Vasarā ar vienu slodzi iztikt nevaram, jo kopjamas puķudobes un cita apkārtnē, arī zāle jāplauj.” Laidu pārvaldes vadītājs Andris

Neilands: „Pašlaik viens cilvēks strādā četrus mēnešus. Kvotas novadam ir sadalītas pa pagastiem, bet īsti nav, kas strādā. Bezdarbnieki reģistrējušies, pabalstu saņem, bet nav atzīmējuši, ka ir gatavi strādāt pagaidu darbus.”

Nīkrāces pārvaldes vadītāja Ilona Rītiņa: „Strādnieki ir divi, un par to esmu ļoti pateicīga. Šie divi cilvēki izdara daudz.”

Rudbāržu pārvaldes vadītāja Inese Ivāne: „Mums ir viens, pērn bija divi. Tagad iztiekam, bet pavasarī, kad būs jāsakopj apkaime un kapi, gan būs grūti.”

Skrundas un pagasta pārvaldes vadītāja Guna Skrebele: „Līdz šim skaits grozījās ap četriem pieciem, tagad divi strādā no astoņiem rītā līdz diviem pēcpusdienā. Tas ir ļoti maz. Problēmas ir arī ar pašiem bezdarbniekiem. Vieniem darba nav, bet šādus pieņēmumus viņi negrib pildīt, citiem nav vakcinācijas sertifikāta.”

Turlavas pārvaldes vadītājs Mārcis Brantevics: „No vienas puses, jāsaprot, ka valsts nedod naudu bezdarbnieka algošanai, ja turpat blakus ir uzņēmums, kurā vajag strādniekus. No otras puses, visi nevar ilgi strādāt pastāvīgu darbu, un uzņēmēji pat nav ieinteresēti tādus pieņemt. Turklāt bieži vien vakances ir kvalificētos darbos, bet bezdarbniekos liela

daļa meklē vienkāršus darbiņus vai arī uz laiku, lai būtu vismaz kādi ienākumi.”

Turlavā pērn bija trīs, šogad ir viens pagaidu darbu strādnieks. Līdz ar to mazāk varēs izdarīt apkārtnes sakopšanā, tostarp kapsētās.

Ēdoles un Īvandes pārvaldes vadītāja Anda Upleja teic, ka katrā pagastā ir tikai viens algots sabiedriskā darba darītājs: „Pagājušogad bija trīs Ēdolē un divi Īvandē. Tas bija optimālais skaits. Taču jāskatās pozitīvi – ir tādi pagasti, kur nav vispār.”

Gudenieku pārvaldes vadītāja Daina Bērende stāsta, ka pirms jaunā gada bijuši astoņi, bet tagad knapi divi: „Kad nāks pavasaris un vasara, būs grūti. Mums vajag gan grābēju, gan ravētāju, gan plāvēju. Tā būs diezgan dramatiska aina, jo nebūs cilvēku, kuri spēs nopļaut visu. Domāju, būs jāņem kāds strādnieks palīgā.”

Alsungā ir viens šāds darbinieks. Pārvaldes vadītāja Santa Kreičmane: „Pagājušogad bija trīs. Tagad cenšamies visu mēne dzēt, un iztrūkumu ļoti nejut, bet kāda izpalīdzīga roka noteikti vēl derētu.”

Amanda Gustovska, Daina Tāfelberga, Kristīne Āboliņa, Inta Jansone, Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Uzbrūk policistiem, par bijušā vīra izdarībām – iesniegums

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks **Kaspars Sabāns**.

14. februāris. Kuldīgā, 1905. gada parkā, sludinātājs uzbāzoties garāmgājējiem. Apkaimē viņu neatrodam. Reids Rudbāržos un Sieksātē – pārbaudām, vai īpašnieki čipējuši suņus. Pārbaudām 14 suņus, un deviņi ir bez čipa. Saimniekiem dots laiks to novērst. Raņķos aizrādām, ka pie īpašuma plīvojošie Latvijas karogi ir nepienācīgā paskatā, un tie uzreiz tiek noņemti. Ar bāriņtiesas darbinieci apmeklētjam kādu vietu Snēpelē. Vakarā zvans no Valsts policijas (VP) ar lūgumu palīdzēt cilvēkam, kuram pēc ugunsgrēka Skrundā nav, kur palikt. Sazināmies ar patversmi un nogādājam tur. Zvana sieviete: ar nepilngadīgo audzumeitu izcēlies konflikts, meitene aizgājusi no mājām. Pieņemam zināšanai. Pēc 23.00 sieviete atkal zvana, ka meitas joprojām nav. Ir zināma vieta Snēpelē, kur viņa var atrasties. Tur sastaptā sieviete saka, ka

meiteni redzējusi pirms vairākām stundām pie mājas runājam ar viņas meitu. Ziņa nodota VP, sāka meklēšana.

15. februāris. Skrundā, Sieksātē, Valtaiķos viss mierīgi, Padurē un Deksnē arī. Kuldīgā, Pētera ielā, dzērājs atļaidies slīpguļā – par to protokols. Vakarā mūs sauc uz Skrundas ielu, jo pie kādām durvīm daudzās nepiederošs cilvēks. Esam citur, lūdzam sazināties ar VP.

16. februāris. Vienos naktī izsaukums uz Vārmī, jo kādā dzīvoklī sieviete kaujoties. Aizbraucam – klusums. Kad esam atceļā uz Kuldīgu, atkal zvana par to pašu adresi: pie mājas skanot skaļa mūzika. Griežam atpakaļ, izbraukājam Vārmī krustu šķērsu, bet viss mierīgi. Tomēr par šo vietu vēl dzirdēsim. No rīta zvans: Rendas pusē sieviete, iespējams, nozagti suņi. Iesakām zvanīt arī VP, dodamies apbraukāt pagastu, jo ir saņemts cits zvans, ka viens suns redzēts skrienam pa ceļu, taču to nesatiekam. Par

suni mums zvana arī no Alsungas: liels, melns klaiņo, iespējams, ir nokosts mazāks suns, par ko jau uzrakstīts iesniegums. Kravas auto Skrundas pusē izbraukājot ceļus, neievērojot svāra ierobežojumu. Lūdzam faktu fiksēt fotogrāfijās vai video, lai ir pierādījumi. Kuldīgā, Piltenes ielā, kāds vīrietis pakritis – reibumā kļuvis slinki. No mediķu palīdzības atsakās, nogādājam mājās. Pelčos un internātskolas apkārtnē viss mierīgi, arī Ciecērē un Kušaiņos. Vakarā izsaukums uz Rudbāržiem, kur cilvēks esot apmaldījies. Tur jau atrodas ugunsdzēsēji glābēji un mediķi. Cilvēks atrasts, aizvedam mājās.

17. februāris. Zvans: no kādām mājām regulāri izsprūc suns, klūp virsū cilvēkiem. Lūdzam rakstīt iesniegumu, ir sāksis process. Braucam uz jau zināmu vietu Piltenes ielā, bet tur viss kārtībā. No slimnīcas kādu pacientu aizvedam mājās. Reids Skrundā un pagastā par suņu čipšanu: diviem īpašniekiem dots laiks to izdarīt.

18. februāris. Naktī izsaukums uz Dārza ielu Kuldīgā, jo piedzēries vīrietis grib iekļūt svešā īpašumā. Viņa izelpā ir 3,42 promiles. Vedam mājās ar protokolu kabatā. Tad zvans no VP ar lūgumu atkal doties uz dzīvokli Piltenes ielā – tajā kāds nedrīkst atrasties, un viņa tur arī nav. Pēc laika zvana dzīvokļa kaimiņš, ka vīrietis tomēr ieradies, bet viņu nelaiž iekšā, tad nu taisījies traci un beigās aizmucis. Pēc pāris minūtēm zvana sieviete, kura par bijušā dzīvesbiedra huligāniskajām izdarībām rakstīs iesniegumu. Vēl pēc pāris minūtēm zvana VP, ka vīrietis atrodas pie Katrīnas baznīcas. Kad ierodamies, viņš ir piedzēries un saka: ja nelaidīs dzīvoklī, izdarīs pašnāvību. Beigās aizmūk.

19. februāris. Skrundas pusē vedam pārtiku cilvēkiem, kuri uz pilsētu netiek, jo pārplūdis ceļš. Reids par suņu čipiņiem, šoreiz pārķāpumu nav. Izsaukums uz Avotu ielu – ieradies kāds, kurš pēc tiesas lēmuma tur nedrīkst atrasties.

Aizvedam uz VP. Izsaukums uz Vārmī – iepriekš minētajā adresē atkal kaujas, bet esam citur un lūdzam zvanīt VP. Gaismas ielā kāds dzīvoklī uzvedoties skaļi. Pārbaudām – cilvēks taisa remontu. Kāds vīrietis zvana, ka sieva viņu dzērušu nelaiž dzīvoklī.

20. februāris. Vienos naktī zvana iereibušā vīrieša sieva, ka vīrs visu laiku daudzās gar durvīm. Aizbraucam, noturam pārrunas. Videokamerās pamanām divus auto, kuru vadītāji izklaidējas, braucot agresīvi. Materiāls nodots VP. Pa dienu kamerā fiksējam, kā kāds uzbrauc ceļa zīmei un aizbrauc. Būs sods. Vakarā atkal izsaukums uz Gaismas ielu, kur iet vaļā tracis. Šajā reizē vīrieši dzīvoklī ir ļoti agresīvi, un mūsu darbiniekiem nākas lietot speciāldzēklus, uzbrucējus nogādāt VP. Ir sāksis process par uzbrukumu policistiem.

Nedēļas laikā pie protokola tikuši 27 autovadītāji, pie brīdinājuma – seši.

Pierakstījis **Alberts Dinters**

Vai atstāts novārtā?

Skrundas pagasts, lai arī tam ir gana plaša teritorija, jau izsenis ir bez savas pārvaldes. Visiem citiem ir, šim pagastam nav. Kāpēc tā, un vai tiešām nav iespējams to mainīt?

KO DARĪT, JA SAVA BRAUCAMĀ NAV?

Skrundas pagasta Jaunmuižā dzīvojošais Māris Mihailovs *Kurzemniekam* stāsta, ka iedzīvotāji gadu gaitā jau pieraduši, ka visas formalitātes kārtu un ārstus apmeklē pilsētā. Tiem, kuriem ir savs auto, uz Skrundu tikt ir vieglāk. „Es bieži vien palīdzu mūsu senioriem un vedu viņus uz pilsētu. Nav jau grūti aizvest, bet ir situācijas, kad vecajam cilvēkam tur jābūt vairākas dienas pēc kārtas. Tad gan tas iznāk pārāk dārgi.”

Kā piemēru M. Mihailovs min situāciju, kad kādam, piemēram, pirmdienā jābūt uz vakcināciju, bet nākamajā dienā – pie cita ārsta vai jākārtos kādas darīšanas. Jā, autobusi kursē, bet izbraukšanas vai pienākšanas laiks neesot pārdomāts. Nereti seniori uz pilsētu aizbraucot no rīta, bet atpakaļ nākot kājām. No Skrundas līdz Jaunmuižai ir aptuveni 10 km, un ne visiem ir pa spēkam tos noiet. Māris uzskata: būtu labi, ja sabiedrisko transportu sakārtotu tā, lai ikviens var ērti tikt gan uz Skrundu, gan atpakaļ vai arī lai vismaz reizi nedēļā Jaunmuižā būtu ārsts vai sociālais darbinieks, kurš iedzīvotājus pieņemtu turpat.

PAR AUTOBUSU REISIEM RUNĀS

Skrundas pilsētas un pagasta pārvaldniece Guna Skrebele skaidro, ka pagasts izstiepies garā joslā abpus Rīgas šosejai (A9) Kuldīgas un Ezeres virzienā. Ja lūko

Kuldīgas virzienā, blīvāk apdzīvots ir Ventas krasts no Skrundas līdz pagasta robežai ar Vārmi. Pie pašas šosejas ir Ciecere, bet no tās līdz Skrundai vien četri kilometri, un pagasta pārvaldi tur ierīkot nav vērts. Nākamais visblīvāk apdzīvotais punkts no šosejas uz leju Saldus novada virzienā ir Jaunmuiža. Ja pagasta pārvaldi ierīkotu tur, visiem, kuri dzīvo augšpus ceļa A9, būtu jābrauc lielāks gabals nekā līdz Skrundai. Savulaik lielu pienesumu devusi gan Skrundas arodvidusskola, gan pamatskola Jaunmuižā, bet abas nu ir likvidētas, līdz ar to no šīm vietām pazuduši skolēni, arī

daudzas ģimenes aizbraukušas dzīvot citur.

G. Skrebele piekrist, ka autobusu satiksmi var mēģināt pārkārtot, lai gan noslodze Jaunmuižas virzienā esot maza. Proti, ar Kurzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta plānošanas nodaļas vadītāju Vairu Brūderi varot runāt par reisu sabalansēšanu tā, lai autobuss no rīta un pēcpusdienā kursētu ar tādu intervālu, ka cilvēki pilsētā spēj izdarīt savus darbus un bez steigas atgriežas mājās.

Savukārt V. Brūdere atbild: „Pašlaik transporta plūsma ir pielāgota skolēniem un strādājošajiem. Autobusi no Skrundas

Visblīvāk apdzīvotais Skrundas pagasta punkts – Jaunmuiža.

Skrundas pagasts

- Platība: ap 260 km².
- Tas atrodas abos Ventas krastos: lielākā daļa – upes labajā krastā un dienvidos no Skrundas, mazākā atdalīta ar pilsētas un Rudbāržu pagasta teritoriju.
- Robežojas ar Skrundu, ar Raņķu, Rudbāržu, Nīkrāces, Snēpeles un Vārmes pagastu, Saldus novada Zirņiem un Pampāļiem.
- Pērnā gada sākumā bija 1007 iedzīvotāji (pēc Pilsotības un migrācijas lietu pārvaldes datiem).

kursē ap trijiem un pieciem pēcpusdienā. Jāsaprot, cik daudzi šo transportu izmanto, kāda ir pasažieru plūsma. Tas jānoskaidro, jo, ja vajadzība ir pamatota, varam autobusa atiešanas laiku pamainīt. Tuvākajā laikā ar Gunu Skrebeli to pārrunāsim un mēģināsim saprast iedzīvotāju vajadzības.”

SOLA UZKLAUSĪT REIZI MĒNESĪ

Runājot par dažādu speciālistu darbu Jaunmuižā, G. Skrebele skaidro, ka ar ģimenes ārstiem ir problemātiski. Iespējams, ka piemērotu telpu varētu atrast bijušajā

Jaunmuižas skolā, kurā atrodas Antuļu bibliotēka, bet jautājums ir par speciālistu. Līdz ar to vienīgais veids, kā iedzīvotājiem pakalpojumus padarīt pieejamākus, esot jau minētās sarunas par satiksmes uzlabošanu.

Pārmēģinot, ka Jaunmuiža atstāta novārtā, G. Skrebele noraida, kā pretargumentu minot pērnā gada novembri un Ziemassvētkus, kad pirmo reizi šajā vietā izlikti svētku rotājumi, kādi līdz šim tur nav bijuši. Turpmāk pārvaldes vadītāja cer reizi mēnesī rīkot tikšanos ar iedzīvotājiem un uz klausīt viņu teikto, dodoties pagastā uz dažādām vietām.

Taps pirmā automazgātava

Automazgātavas vietā vēl redzamas dzīvojamās ēkas drupas, bet uzņēmuma MKM mežs vadītājs Mārcis Martinovs sola, ka jau drīz tās tiks novāktas un sāksies celtniecība.

Jau krietnu laiku Skrundā vajadzīga vieta, kur iedzīvotājiem nomazgāt auto, jo līdz šim viņi to darījuši savā sētā vai braukuši uz Kuldīgu vai Saldu. Nu tāda taps.

Tā atradīsies Liepājas ielā tieši blakus Skrundas autoostai, kas tiek atjaunota. Līdz šim mazgātavas vietā bijis vecs nams – tas ir nojaukts, bet darbs apstājies. Skrundā jau pakļūdušas runas, ka Kuldīgas novada vadībai kaut kas nav patīcis. Bet SIA MKM mežs va-

dītājs Mārcis Martinovs bažas kliedē: „Darbi ir apstājušies laika apstākļu dēļ. Ar novada vadību sadarbība mums ir laba. Tiklīdz laiks uzlabosies, viss turpināsies.”

MKM mežs vienu pašapkalpošanās automazgātavu jau ir uzcēlis Kuldīgā iepretim 2. vidusskolai. Skrundā būs tāds punkts, kāds Kuldīgā citam uzņēmumam atrodas Sūru ielā. M. Martinovs prognozē, ka Skrundā objekts tiks pabeigts jūlijā.

Kāzām būt vai nebūt?

Skrundā tika meklēts jauns dzimtsarakstu nodaļas darbinieks, un nebija skaidrības, vai turpmāk tur notiks kāzas.

Kad vēl eksistēja Skrundas novads un tam bija pašam sava dzimtsarakstu nodaļa, daļa cilvēku savu laulību izvēlējās slēgt tieši Skrundā, jo vasarā to varēja darīt uz pastaigu takas platformas pie Ventas ar skaistu skatu aiz muguras. Skrundas nodaļa un tās pakalpojumi bijuši izslavēti visā Latvijā, un uz turieni daudzi jaunie pāri braukuši no malu malām. Līdzšinējā nodaļas vadītāja Dace Grāvele nav atteikusi interesentiem novadīt laulību ceremoniju dabā. Pašlaik izsniegt iedzīvotājiem dokumentus pirmdienās uz Skrundu brauc darbinieki no Kuldīgas. Vai Skrundas nodaļa darbu atsāks kā iepriekš, tas atkarīgs no Kuldīgas novada domes.

„Primārā vajadzība ir izsniegt dzimšanas un miršanas apliecības,” skaidro

Skrundas pārvaldniece Guna Skrebele. „Pavasaros iedzīvotāji vēlas sakopt dzimtas kapus un nāk meklēt dzimšanas, miršanas datumus, nodaļa arī izsniedz dažādas izziņas, dokumentu kopijas.” Bet, ja nu kāds jaunais pāris teiks, ka grib kāzu ceremoniju dabā? G. Skrebele atbild: „Tas ir jautājums Kuldīgai. Jājautā, vai tā piekriš.”

Kuldīgas dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Ilona Ķestere ir atvaļinājumā, tādēļ skaidro domes sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Kristīne Duļbinska: „Mēs šo jautājumu esam pārrunājuši – arī turpmāk, ja kādam būs vēlme kāzu ceremoniju novadīt Skrundas pusē, tas būs iespējams. Arī Kuldīgā tādas tiek piekoptas, un pieredze jau ir.”

Vakar kļuva zināms, ka finanšu komiteja piekritusi par novada dzimtsarakstu nodaļas vadītājas vietniecei no 1. marta iecelt Lienīti Pūpolu, viņa strādās arī Skrundā. Tas vēl jāpāstiprina domei.

Vasara ziemas vidū. Visa pasaule vienuviet

Ivetas Grīniņas teksts un foto

Nekad mūsu ģimenes ceļojumu maršruti nav veduši uz eksotiskām zemēm. Daba, vēsture, kultūra – tā visa vienmēr ir bijis atliku likām tepat, vecajā labajā Eiropā, bet šogad nolēmām pašu iedibināto kārtību pārkāpt un janvāra beigās devāmies uz Apvienotajiem Arābu Emirātiem (AAE) – uz Dubaiju un Abū Dabī.

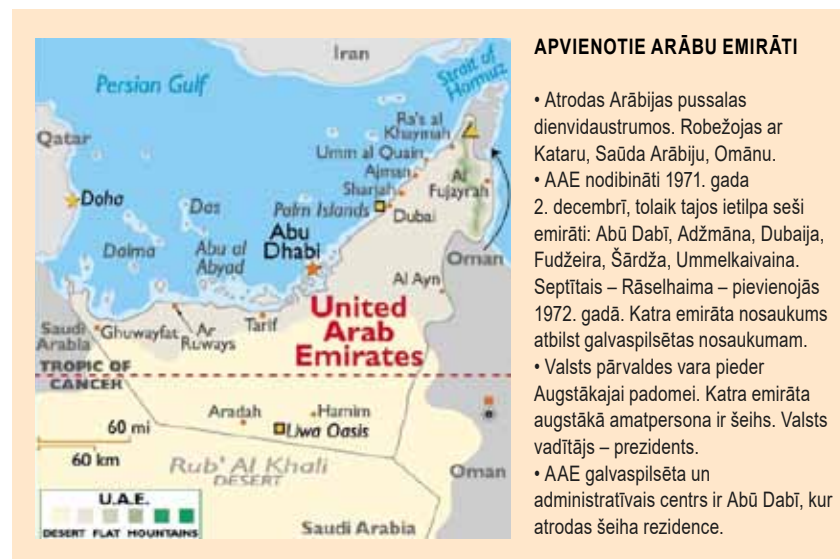
Laikam pamudinājums bija stāsti no draugiem un paziņām, kuri tur bijuši un lielus brīnumus redzējuši. Paši sev to noformulējām tā: reizi dzīvē jāredz, cik tālu sniedzas fantāzija šeihiem, kuru naudas maks ir neizmēļams. Un vēl, protams, Dubajā līdz marta beigām notiek vispasaules izstāde *Expo 2020. Kāpēc 2020?* Tāpēc, ka pagājušajā gadā sērgas dēļ tā tika atcelta. Dubajā pavadījām

nedēļu, bet notika arī izbraucieni uz citiem emirātiem, piemēram, Abū Dabī un Fudžeiru. Pirmajā dienā pēc nakts pārlidojuma sūta: „Ko mēs te meklējam?” Jā, ir vasara – dienā 25 grādi, zilas debesis, saule, bet apkārt debesskrāpji vien... *Vēcpilsētu* Dubaijas šeihs licis uzcelt ap 2018. gadu pēc citu austrumu valstu paraugiem. Arābiem vismaz šajā vietā tādu nav bijis. Ko

gan tur redzēt! Bet tad saproti, ka viss, ko redzi, uzcelts tuksneša smiltīs, lielākoties pēdējo 20 gadu laikā, visi mākslīgie kanāli, zaļumi, koki... Pirms tam šajā vietā bija mazi ciematīni ar palmu lapu būdīnām, un ienesīgākais rūpals bija pērļu zvejniecība. Kamēr tika atrasta nafta.

Pašlaik pilsēta tiek celta ar tādu vērienu, ka prātām neaptverami! Mūsu gide ik pa laikam atkārto:

„Pa šo ceļu neesmu vēl braucusi – tas nodots pirms pāris gadiem. (Un tam ir sešas joslas katrā virzienā). Šo rajonu nesen uzcēla – to vēl neesmu redzējusi, šī ūdenskrituma vēl nesen nebija...” Gide dzimusi Kirgizstānā un uz emirātiem atbraukusi pirms 25 gadiem. Visas pārmaiņas notiekas viņas acu priekšā – no kaļām tuksneša smiltīm līdz ultramodernai pilsētai.

APVIENOTIE ARĀBU EMIRĀTI

- Atrodas Arābijas pussalas dienvidaustrumos. Robežojas ar Kataru, Saūda Arābiju, Omānu.
- AAE nodibināti 1971. gada 2. decembrī, tolaik tajos ietilpa seši emirāti: Abū Dabī, Adžmāna, Dubaija, Fudžeira, Šārdža, Ummelkaivaina.
- Septiņais – Rāselhaima – pievienojās 1972. gadā. Katra emirāta nosaukums atbilst galvaspilsētas nosaukumam.
- Valsts pārvaldes vara pieder Augstākajai padomei. Katra emirāta augstākā amatpersona ir šeihs. Valsts vadītājs – prezidents.
- AAE galvaspilsēta un administratīvais centrs ir Abū Dabī, kur atrodas šeiha rezidence.

Vis..., vis..., vis...

Vis, kas tiek celts un veidots AAE, tiek darīts ar vērienu: lielākais, plašākais, augstākais utt. Vēlme džioties un pārsēt visus jūtama ik uz soļa.

Ko vērtā ir kaut vai Persijas līcī pie Dubaijas mākslīgi izveidotā Palmas sala, uz kuras izvietotas villas un viesnīcas. Paredzēts uzbūvēt vēl vismaz divas tādas.

Katrā emirātā likumi ir atšķirīgi. Dubajā tie ir visbrīvākie, Abū Dabī un Fudžeirā – daudz stingrāki, bet alkoholu neierīko. Ārzemnieki to, protams, var nopirkt viesnīcās vai īpašos veikalos. Gide gan atzina, ka arī vietējie mēdzot iedzert. Bet tik slepeni, ka pat ģimenes to nenojauš.

AUGSTĀKĀ ĒKA PASAULĒ

Visaugstākā ēka pasaulē ir Burj Halifa Dubajā – 828 m augsta 163 stāvu celtnē. Tūristi līdz pašam augstākajam stāvam netiek, bet par lielu naudu līdz 148. stāvam gan. Mēs tikām līdz skatu laukumam 124. stāvā. Jau esot sāka nākamās pasaulē augstākās ēkas celtniecība, izstrādāta tehnoloģija, kas debesskrāpi notur ar atsaitēm. Tādu varot uzbūvēt līdz pusotram kilometram. Celtniecība esot apturēta kovida dēļ, bet jaunas mēles melš, ka uz visaugstāko debesskrāpi pretendē arī Saūda Arābija un Ķīna. Tāpēc Dubajā nogaidot, kamēr uzcelts konkurenti, un tad piemēris kādus simt metrus kāt.

LIELĀKAIS PAKLĀJS

Pasaulē lielākais rokām austais paklājs atrodas Abū Dabī šeiha Zaidā lielajā mošejā. Ēka pabeigta 2007. gadā. Paklāju Irānā pusotru gadu ar rokām darināja 1200 audēju. Tā platība ir 5625 m² (tikai nedaudz mazāka par futbola laukumu), svars – 47 tonnas.

Pilsēta tuksnesī

Dubajā viss ir jauns, moderns un firs. Ik dienu indiešu un pakistāniešu viesstrādnieki tīra un mazgā katru flīzīti uz ielas. Par papīra nomešanu var dabūt krietnu naudas sodu. Mūsu viesnīca atradās Dubaijas Marinas rajonā pašā Persijas jūras līča krastā ar kanāliem, promenādēm, jahtu piestātnēm.

Skats uz rajonu Dubaija Marina no mākslīgās salas, kas uzbūvēta jūras līcī. Šajos debesskrāpjos dzīvokļus pērk tikai iebraucēji. Visiem AAE pamatiedzīvotājiem ir greznākas vai pieticīgākas mājas jeb, kā saka mūsu gide, villas. Ja tādu nevar uzbūvēt pats, to piešķir valsts. Iegādājoties šeit dzīvokli, pilsonība, protams, netiek piešķirta. Tikai vīza iebraukšanai.

Arī šis it kā senās ēkas uzbūvētas nesen, un kanāls ir mākslīgs. Visi augi, kas nav dateļpalmas, ir ievesti un stādīti. Tuksnesī aug tikai dzeloņaini, sīki, akācijām līdzīgi kociņi un dateļpalmas.

Fonā redzama *Bura* – viena no augstākajām viesnīcām pasaulē, kuru devē par vienīgo septiņu zvaigžņu viesnīcu pasaulē. Tajā dzīvo miljonāri no Ķīnas un Krievijas, kā arī daudziem postpadomju valstīm.

Zelta tirgū var redzēt, kur sievietes tērē savu vīru naftas naudu. Ar šīm lielajām zelta kleitām vai locītēm arābu vīrieši ejot precībās. Gide stāstīja, ka emirātos vēl aizvien bērnu sapņiem vecāki, izvēloties materiālajā ziņā līdzīgu ģimeni. Vīrietim oficiāli var būt četras sievas, kuras dzīvo atsevišķi, – tātad viņam ir četras atsevišķas ģimenes, nevis viens harēms. Gide uzsvēra, ka turīgs arābu vīrietis vispirms krietni padomās, vai vajadzīga otra vai trešā sieva un tik lielī tēriņi. Nabadzīgākiem vīriešiem gan esot vairākas.

Ārpus Dubaijas

Ceļojumā bija iekļauti arī vairāki izbraucieni ārpus Dubaijas. Viens no tiem – uz emirātu Fudžeiru pie Omānas līča, kur bija iespēja peldēties Indijas okeānā, pa ceļam apskatīt klinšainus kalnus un arī kādu zaļāku apgabalu.

Šeiha Zaidā mošeja atrodas AAE galvaspilsētā Abū Dabī. Lai šķērsotu šī emirāta robežu, nācās nodot kovida testu. Mošejas apmeklējuma, protams, bija īpašas prasības – sievietēm jābūt vai nu svārkos līdz potītēm, vai biksēs, rokām jābūt nosegtām, galvā – lakatam. Vīriešiem garās bikses. Mošejā jāuzvedas klusi, mierīgi, un ir īpašs aizliegto žestu saraksts, tāpēc labāk rokas turēt gar sāniem. Nevienam jānodrošina noteikumus pārkāpt, jo Abū Dabī var nonākt cietumā un dabūt miesas sodu kaut vai par to, ja kādu nolamāsi, nemaz nerunājot par grūstīšanos u.tml. darbibām. Te vēl aizvien izpilda nāvessodu. Mošeja ir īsts mākslas darbs. Te atrodas pasaulē lielākais paklājs, baltā marmora sienas un grīdas ir inkrustētas ar pusdārgakmeņiem, bet lustras veidotas no dārgakmeņiem un kristāliem.

Expo – nebeidzami brīnumi

Izstādei *Expo* mūsu ceļojumā bija īpaša vieta. Tajā pavadījām divas pilnas dienas, un likās, ka te sakoncentrēti visas pasaules sasniegumi un brīnumi.

192 VALSTIS

Par astoņiem miljardiem dolāru speciāli uzcelta un labiekārtota pilsētiņa ar plašām ielām un visām ērtībām. Apmeklētāji var izvēlēties: braukt ar elektrovilcienu un elektromobili vai iet kājām. Teritorija ir ļoti liela, jo te izvietoti 192 valstu paviljoni, kurus visus apskatīt ir neiespējami misija. Pilsēta sadalīta četros sektoros, katram ir savs centrālais paviljons, bet vidū milzīgs kupols – amfiteātris koncertiem un pasākumiem ar visjaunāko un labāko gaismas un skaņas tehniku.

Izstādes galvenie temati, kas vairāk vai mazāk ieskanējās visās ekspozīcijās: kultūras

vērtības, ilgtspējīga attīstība, tehnoloģijas un mobilitāte, vides problēmas. Lielo valstu paviljonos gandrīz visur izmantoti milzu ekrāni ar ļoti labas izšķirtspējas attēliem, kas apvienojās ar skaņas un sajūtu efektiem, interaktīvām atrakcijām.

Divās dienās varējām apskatīt tikai mazu daļu no paviljoniem: Latvijas, Vācijas, Itālijas, Taizemes, Omānas, Jaunzēlandes, Austrālijas, AAE, Saūda Arābijas, Šveices, Norvēģijas, Trinidadas un Tobago un Igaunijas. Varbūt kāds vēl aizmirsisies, bet pārsteigumi bija visos.

MUMS IR, AR KO LEPTIES

Vienu no pirmajiem apmeklējām Latvijas paviljonu, kam ieeja gan bija no sētas puses, toties tas atradās tuvu centrālajam kupolam. Bijām patiesi aizkustināti un priecīgi redzēt, ka latviešiem ir gan vizuāli pievilcīgs šovs, kas

stāsta par mūsu valsti, dabu un sasniegumiem, gan izstāžu telpa, kurā mums patiešām ir, ko rādīt. Bija gan ļoti augstas kvalitātes koka izstrādājumi, piemēram, mēbeles, gan rokām darinātas rotas, kosmētika un trauki, bet visiespaidīgākie ir mūsu izgudrojumi. Stikls, kuram nav atspīduma un ko Luvrā izmanto gleznmā. Drons, kas var lidot 20 stundas bez pārtraukuma un ko izmanto ASV armija. Visātrākais elektrokartings, ko mācībām izmantojot topošie *Formula 1* piloti. Latviešu ražotā skaņas aparatūra – mikrofoņi un elektriskās ģitāras ierīces, ko izmanto pasauleslavenas zvaigznes, piemēram, grupa *Rammstein*. Ierīce, ar ko datorspēli var spēlēt ar vienu roku.

Izstāžu zālē uz skārienjutīga ekrāna apmeklētāji varēja atbildēt uz jautājumiem par Latviju un redzēt attēlus. Divi jautājumi ir par Kuldiģu, un attēlos ir Ventas rumba un Rātslaukums.

PASAULES IZSTĀDE JEB EXPO
Liela starptautiska izstāde, ko regulāri rīko dažādās valstīs. Tā ilgst vairākus mēnešus. Kopš 1928. gada vietu izvēlas Starptautisko izstāžu birojs. Kopš 1958. gada pārsvārā lietots nosaukums *Expo*.

Latvijas paviljonā – izstāžu zāle, kurā ir mūsu pašu radīts pasaulē ātrākais elektrokartings.

Viens no Mobilitātes paviljona tēliem.

NOVADI ZAĻO

Latvijas mazākais plēsējs ar titulu

Ziemā, kad sniegs nokūsis, ejot pa mežu vai braucot pa melnu šoseju, nereti var pārsteigumā apmuls – aizskrien balta pele. Kamēr samirkšķīni acis, tās vairs nav. Dabas aizsardzības pārvaldes eksperts, zoologs Vilnis Skuja paskaidro: “Tā ir zebiekste, mazākais plēsējs Latvijā, Eiropā, un grūti iedomāties kādu mazāku arī pasaulē. Mazs caunu dzimtas zvēriņš, divu trīs peļu garumā vai sprīdi garš.”

Kaķis klāt neķersies, bet zebiekste – gan

Zebieksti, kas izsludināta par gada dzīvnieku Latvijā šogad, vislabāk redzēt rudenī vai ziemā, kad nav sniega. Diemžēl to redzējis ne katrs, lai arī mazais dzīvnieciņš dzīvo gan lauku sētās, gan mežā. Tā nav pieminēta arī tautasdziesmās, toties slaidas un lunkanas jaunkundzes mēdz salīdzināt ar zebiekstēm. “Zebiekste ir maza un gara ar ļoti tievu un lunkanu vidukli, īsām kājām un paīsu asti,” saka V. Skuja un salīdzina ar taksi, kas tomēr ir diezgan smags un, ja piedomā, ka varētu būt garākas kājas, vairs nemaz neizskatās pēc maza sunīša. Lai varētu ložņāt pa alām, tievs, garš ķermenis ir nepieciešams. “Garš, muskuļots ķermenis, kas raksturīgs caunu dzimtai, arī seskam, ūdelei. Stiprs zvēriņš, var tikt galā ar žurku, kurai kurš katrs kaķis klāt neķertos,” teic zoologs.

Zebiekstes ir medīgas. Medī gan naktīs, gan pa dienu. To galvenā barība ir mazie grauzēji, arī kukaiņēdāji. “Ja peļu nav, noķer arī kādu putniņu, kas krūmos skraida pa zemi un meklē barību, kā lakstīgalas, sarkanrīklītes. Dažkārt aukstā ziemā zīlītes guļ sniegā zem kāda izgāzta celma saknēm, tad zebiekstēm ir viegls medījums,” stāsta V. Skuja. Zebiekstes spēj nometīt par sevi trīs līdz četras reizes lielāku dzīvnieku. Savu medījumu parasti nonāvē ar kodīgu pakausī. Ja nometī vairāk, nekā var apēst, veido barības krājumus. Tā kā barības pieejamība atšķiras, ir peļu gadi un tādi, kad to mazāk, zebiekstu skaits ir svārstīgs. Zvēriņa mūžs nav ilgs, garākais reģistrētais ir trīs gadi, bet V. Skuja stāsta, ka lielākā daļa zebiekstu aiziet bojā jau pirmajā gadā, līdz 90 procentiem otrajā. Ilgākais reģistrētais nebrīvē turētais zebiekstes mūža ilgums bijis desmit gadi.

Zebiekstēm riests parasti

EDGARA SMISLOVA FOTO

Zebiekste 'Mustela nivalis' ir "Gada dzīvnieks 2022" un piepulcējusies citiem dzīvniekiem, ko ik gadu īpaši popularizē Latvijā. Šogad apīt 22 gadi kopš šīs iniciatīvas pirmsākumiem. Sākotnēji gada dzīvnieks pasludināts ar mērķi popularizēt zinātniskā veidā stāstīt sabiedrībai par Latvijā aizsargājamām dzīvnieku sugām. Pēdējos gados uzmanība pievērsta dzīvnieku, pamatā zīdītāju, sugām, kuru populācija Latvijā ir stabila un sugai nav piemērots aizsardzības statuss.

UZZIŅAI

Latvijas gada dzīvnieki aizvadītajā desmitgadē

- 2021 – pelēkais zaķis un baltais zaķis
- 2020 – Eirāzijas bebrs
- 2019 – alnis
- 2018 – parastā vāvere
- 2017 – zutis
- 2016 – āpsis
- 2015 – meža cūka
- 2014 – pelēkais vilks
- 2013 – Eiropas purva bruņrupucis
- 2012 – gludenā čūska

AVOTS: LATVIJAS NACIONĀLAIS
DABAS MUZEJS

notiek pavasarī un vasaras sākumā. Pēc aptuveni mēnesi ilgas grūsnības piedzimst līdz septiņiem mazuliem. “Tēvs nepiedalās bērnu audzināšanā. Māte ar bērniem dzīvojas līdz vasaras beigām, tad ģimene izšķiras. Eiropā pētiņš, ka vasaras beigās, kad mazās zebiekstes pamet māti, tās jau var meklēt un trīs četru mēnešu vecumā dzimt pirmie pēcnācēji. Latvijā diez vai tā notiek, jo nāk ziema. Ziemā zebiekstes dzīvo zem sniega pa peļu alām,” stāsta zoologs.

Zebiekste ir viens no trim dzīvniekiem Latvijā, kas uz ziemu maina kažoku. No pavasara līdz rudenim tai mugura ir riekstu brūna, pavēdere un pakakle balta, rudenī baltās spalvas pamazām pārņem ķermeni, līdz

brūnums pamazām pazūd, pavasarī notiek otrādi – vispirms brūnāka kļūst galva, tad uz muguras parādās brūna svītra, kas kāpj uz leju, līdz balta paliek tikai pavēdere. V. Skuja pastāsta, ka zemēs, kur sniega nav, kā Itālijā, Anglijā, zebiekstes, kaut tā pati suga, uz muguras brūno krāsu nezaudē, jo tur baltā kažokā tās kļūtu apdraudētas. “Sniega nav, un balto dzīvnieciņu ienaidniekiem – klijāniem, lapsām, pūcēm, caunām, seskiem – būtu viegli pamanīt. Visi plēsēji, kas lielāki par zebiekstēm, ir to ienaidnieki,” stāsta V. Skuja. Tulkojumā no latīņu valodas zebieksti sauc par sniega sermulī. Kāpēc, atbildi dod baltais kažoks.

Nav nekāds sermulis

“Zebiekste ir zvēriņš, kuru vērts ieraudzīt, pavērot. Sprīdi garš rūķītis, un arī uzvedas kā rūķīši – parādās no alas, pazūd,” saka V. Skuja. Ziemā balto zebieksti ļoti viegli sajaukt ar sermulī. Dabas pētnieks atsmeļ, ka ar balto zaķi noteikti neviens nesajauks, bet ar sermulī gan. Tas ir divus sprīžus garš un tāds pats plēsējs kā zebiekste, augumā lielāks un peļu alās netiek, tāpēc medī lielākus dzīvniekus, piemēram, zaķēnus. Pa gabalu to nav viegli saprast. Sermulim astes galiņš ir melns visu gadu un tā aste ir garāka nekā zebiekstei. Ja to zina un pievērš uzmanību,

abus atšķirt nav grūti,” padomu dod V. Skuja. Par atšķirību var uzskatīt arī to, ka sermulī ādas agrākos laikos bijušas kas īpašs. Anglijas karaļiem kādreiz bija sermulīdu apmetņi – balti ar melniem lāsumiem. Melnie lāsumi – sermulī astītes galiņš. “Par to, ka kādreiz būtu izmantotas zebiekstu kažokādas, zoologs atzīst, ka nav dzirdējis. Visticamāk, tāpēc, ka dzīvnieki mazi un to vienviet nav tik daudz, lai būtu vērts šim mērķim medīt.

Kā ar katru dzīvnieku, par kuru maz zināms un ne tik bieži redzam, rodas leģendas. Ziemeļamerikas indiāņiem zebiekste mājās bija kā amulets. Senajā Romā tās turēja mājās, lai medī peles. Vēl bijis uzskats, ka zebiekste ir vienīgais dzīvnieks, kas var nometīt pūķi. Citi domājuši, ka tai ir ļauna acs, citi atkal, ka tā laime mājā, ja te dzīvo zebiekste.

V. Skuja pastāsta, ka latvieši kādreiz zebieksti uzskatījuši par zirgu dīdītāju. “Zebiekste ielīda stallī pie zirgiem un izklaidējās. Uzrāpās pa kāju uz muguras un skraidīja. Tēviņi sver 100 gramus, mātītes ap 50. Zirgs ir upurdzīvnieks, satraucās, spārdījās, trakoja, mēģinādams zebieksti nomest no muguras. No rīta saimnieks ieiet stallī, zirgs vienās putās un tramīgs. Citu skaidrojumu neatrada – naktī trakojis lietuvēns. Patiešām domāju, ka

zebiekste izklaidējas, – skraida pa zirga silto muguru kā paklāju. To aprakstījuši dabas pētnieki,” pastāsta zoologs. Tiesa, internetā lasāmi arī citi skaidrojumi. Zebiekste tracinā zirgu, lai tas sasvīst. Sviedros ir sāls, kas tai nepieciešams.

Jā, zebiekste ir tepat blakus, bet par to zinām gaužām maz. Dabas muzejs to šogad nosaucis par gada dzīvnieku. Parasti par gada dzīvniekiem izraugās tos, kuri jāsaudzē, kuru populācija apdraudēta. “Zebiekstu skaits ir svārstīgs, tās apdraud, piemēram, Amerikas ūdeles, kas Latvijā ir invazīva suga. Zebieksti nosaucot par gada dzīvnieku, tiek pievērsta uzmanība – Latvijas faunā ir tāds dzīvnieks,” saka dabas pētnieks un rosina būt vērtīgiem. Mednieki stāstījuši, ka, stāvot mastā, ne reizi vien gadījies redzēt, kā zebiekste šiverē – ielien alā, izlien. Kad kaut ko nometījusi, medījumu nes uz mīgu. Sniegā paliek mazas pēdiņas un redzamas asins pilītes.

Materiāli tapuši ar Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstu.
Par publikāciju saturu atbild SIA “Kurzemes Vārds” un reģionālās izdevniecības.

NOVADI ZAĻO

Drīzumā noslēgsies kāds nozīmīgs posms jeb piecgade, kas veltīta projektam “Dabas skaitīšana”. Par to, kas šajā vērienīgajā pasākumā vēl paveicams, par nākotnes izaicinājumiem un to, kā mainījusies sabiedrības attieksme pret dabas vērtībām un to sargātājiem, uz sarunu aicinājam projekta vadītāju IRISU MUKĀNI.

Maksājam vai risinām!

Iecerētais mērķis, ko uzņēmās īstenot Dabas aizsardzības pārvalde, bijis iegūt objektīvu informāciju par Eiropas Savienības nozīmes biotopu izplatību un stāvokli valstī kopumā, kā arī iegūt iespējami precīzas ziņas par retām un aizsargājamām sugām un citām dabas vērtībām.

Irisa Mukāne stāsta: “Var nošķirt trīs lielās aktualitātes. Viena no tām ir dabas aizsardzības plānu izstrāde, kas arvien vēl turpinās, jo no 25 plāniem šobrīd ir pabeigti 16. Piecu sugu – platausaino sikspārņu, dīķa naktssikspārņu, roņu, pūču un dzeņu – aizsardzības plāni jau ir izstrādāti. Ja runājam par ES nozīmes biotopu apzināšanu, tad ir noslēgušies darbi dabā jeb pati biotopu skaitīšana. Būtībā esam jau finiša taisnē, bet, kā tas jau bijis arī iepriekšējās ziemās, precizējam, salīdzinām iegūtos datus, tai skaitā arī ar citām, piemēram, Valsts meža dienesta un Valsts zemes dienesta, datu bāzēm, lai tad, kad dati kļūst publiski pieejami, tie būtu pēc iespējas precīzāki. Datus par to, kāda ir situācija katrā konkrētā vietā, jebkurš interesents var atrast publikajā dabas datu sistēmā “Ozols”.

Kas nākamais – esam sagatavojuši Ministru kabineta ziņojuma projektu, kurš šobrīd ir nodots VARAM un projekta uzraudzības grupai. Būtībā tas ir apskats par to, cik, kas un kur ir dabā saskaitīts, kādā stāvoklī tas ir. Paraleli tiek veikts sociālekonomiskais izvērtējums plānotajiem ieteikumiem (proti, cik katrs no iespējamiem variantiem, rīcības plāniem varētu izmaksāt, ko mēs iegūstam, ko zaudējam). Tas tiek darīts, lai lēmumu pieņemējiem jeb Ministru kabinetam, pieņemot lēmumu, būtu iespēja balstīties uz pavisam konkrētiem datiem un aprēķiniem. Jārēķinās ar to, ka izmaksas ir katrā no variantiem. Te jāpiebilst, ka, iestājoties Eiropas Savienībā, mēs uzņēmāties saistības, to skaitā dabas aizsardzībā, un, ja kaut kādā mērā tās nepildām, tad vai nu mēs maksājam sodu, vai pievēršamies konkrētai problēmai un turpinām darīt labāk.

Taču mērķis – sabalansēt dabas daudzveidību ar tautsaimniecības attīstību un cilvēku interesēm. Maģiskais trīsstūris, uz kura viss turas, un nebūtu ieteicams kādā brīdī iebrukt vienā vai otrā grāvī.”

Atskaites punkts, kura pietrūka

Tas, kas Latvijai tiek pārņemts, ka nepietiekami sargājam to, kas mums dabā būtu sargājams. Reizēm, protams, var diskutēt, vai konkrētas sugas, par kurām mums vajadzētu rūpēties, maz Latvijā sastopamas, bet tas galvenais vēstījums tomēr – jādodomā vairāk ilgtermiņā, ne tikai par situāciju šeit un tagad. I. Mukāne uzsver, ka, viņasprāt, lielākā kļūda bijusi, ka visaptverošai dabas skaitīšanai esam pievērsušies vien tagad.

“Šobrīd esam kā tādā nulles, izejas punktā, lai nākotnē varētu salīdzināt un secināt, vai kas ir mainījies, vai, piemēram, izvēlētais saimniekošanas modelis ir bijis pareizs vai ne. Šādu datu, kopš iestājāmies ES, mums nav bijis, un arī tie, kas bija, lielākoties tikai par aizsargātām dabas teritorijām, nevis visas Latvijas teritoriju. Iespējams, tādēļ, skatoties Eiropas “Natura 2000” tīklā (aizsargājamo dabas teritoriju tīkls – red.), starp ES dalībvalstīm esam trešie no beigām ar saviem 12% aizsargājamo sauszemes teritoriju (kopumā 333 teritorijas). Un, jā, tas atspēko mītu par to, cik mēs esam zaļi, ierobežojam citas jomas. Vēl jāpiebilst, ka šajos 12% ir ne tikai dabas rezervāti, bet arī Nacionālie dabas parki, kur ierobežojumu zonējums ir dažāds, un platības, kurās varbūt darbojas strikti noteikumi, ir visai nelielas. Tādēļ nevajadzētu likt vienādības zīmi starp “aizsargājama dabas teritorija” un “viss aizliegts” – tāpat saimniekojam un darbojamies. Strikti noteikumi, ierobežojumi ir mikrolietumos, kas kopumā ir tikai 24, kā arī rezervātos, piemēram, Moricsalā.

Vēl, salīdzinot situāciju ar kaimiņvalstīm, – Igaunija mums ir priekšā ar 18%, Lietuva – 13% aizsargājamo dabas teritoriju. Eiropas zaļā kursa ietvaros mērķis, kas būtu jāsasniedz, ir līdz 30%. Līdz ar to varam secināt, ka mums vēl gana tāls ceļš ejams,” speciāliste saka.

Vērtīgais slēpjas dažādībā

Tomēr dabas skaitīšanas uzdevums noteikti nav bijis aizsargājamās teritorijas paplašināt, par ko reizēm tika diskutēts, bet svarīgākais apzināt vērtīgo, kas dabā mums jau ir. Šo piecu gadu laikā, šķiet, arī cilvēku attieksme

Vērtīgo apzinājam. Kas tālāk?

UZZIŅAI

- Ar plāniem, kuri vēl izstrādes procesā un kur apspriešana vēl gaidāma, plašāk iespējams iepazīties projekta “Dabas skaitīšana” mājaslapā www.skaitamdabu.gov.lv, sadaļā “Jaunumi”.
- Datus par to, kāda ir situācija katrā konkrētā kadastrā, konkrētā pilsētā, jebkurš interesents jau šobrīd var atrast publikajā dabas datu sistēmā “Ozols” (<https://ozols.gov.lv/pub>).

ir mainījusies, pat ja diskusijas par dabas aizsardzību – vēl priekšā.

“Es teiktu, ka esam svarīgas izvēles priekšā un ir jāpieņem pareizi politiski lēmumi, lai situācija vismaz nepasliktinātos, salīdzinot ar šī brīža stāvokli. Bet sarunas, jāatzīst, ir diezgan smagas, jo projekta uzraudzības grupā ir dažādu nozaru pārstāvji. Visplašākās diskusijas ir tieši ar mežrūpniecības, kokrūpniecības nozari, kas ir arī viena no pelnošākajām Latvijā. Ik pa brīdīm tiek celta trauksme par to, kas un kā tad īsti būs, bet šajā gadījumā šķiet būtiski atcerēties, ka mēs nevaram tikai ņemt – kādā brīdī kaut kas ir jādod pretī. Un mūsu mērķis ir rast šo balansu, kompromisu. Ejot soli pa solītim, runājot, stāstot, šķiet, ka tas arī veidojas, tomēr, kad sarunas noslēgsies, šobrīd vēl grūti pateikt,” atklāj I. Mukāne.

Saprast var iepazīstot

Žurnālistiem nācies piedzīvot, ka dabas aizsardzības plānu apspriedes, itin viegli var pārāgt asā vārdu apmaiņā. Vaicājām, ar kādu sabiedrības attieksmi, reakciju, nācies saskarties dabas skaitītājiem?

Dabas skaitīšanas projekta vadītāja saka: “Būtībā jebkura dabas plāna izstrādes laikā ir kādas daļas sabiedrības pretestība. Tomēr, jāsaprot, ka šobrīd tās ir mazāk nekā varbūt pirms da-

žiem gadiem. Te svarīgi – skaidrot. Protams, ka visiem ir bail no nezināmā un tā, kā tas būs, kad tavā īpašumā nāks un kaut ko pētīs – tādu satraukumu, uzsākot dabas skaitīšanu, tiešām sajūtām. Tomēr bijām norādījuši tālrunus, uz kuriem zvanīt, un katru gadu saņemām tūkstošiem šādu zvanu. Saprātām, ka cilvēkus interesē un viņi uztver tikai to, kas tieši viņiem konkrētā brīdī ir aktuāli. Līdz ar to katru gadu varam stāstīt vienu un to pašu, bet tāpat būs jautājumi, piemēram, “ko darīt, ja manā pļavā ir orhideja?” un citi.

Vēl, kas novērots – iespējams, tas arī pandēmijas ietekmē, bet cilvēki daudz vairāk apmeklē dabas takas, novērtē dabas skaistumu dažādos gadalaikos, saskata to vērtību un nepieciešamību.”

Apspriešana – pielāgota

I. Mukāne atzīst, ka pašai ļoti vērtīgas šķiet izglītojošās ekskursijas dabā eksperta vadībā, kas reizēm tiek organizētas tieši vienā, te otrā dabas parkā, iesaistoties Dabas aizsardzības pārvaldei vai nevalstiskajām organizācijām. “No pieredzes varu teikt, ka cilvēks šajā brīdī pavisam savādāk sāk skatīties uz lietām un tur, kur varbūt iepriekš redzēja vienkārši koku vai vienkārši sūnu, pēc eksperta stāstītā par to, redz to citām acīm, novērtē tā nozīmi, ko

tas sniedz. Tas ir tāpat, kā papildu vērtību un citu kontekstu sniedz stāstījums par kādu konkrētu gleznu vai grāmatu.

Cilvēku atsaucība un ieinteresētība vides jautājumos bija izaicinājums arī mums, kad sākās dabas aizsardzības plānu sabiedriskās apspriešanas, tas sakrita ar pandēmijas laika sākumu. Pirmais bija šoks par to, ka pasākumi nevarēs notikt klātienē, un bija jādomā, kā nodrošināt pieeju informācijai arī tiem cilvēkiem, kuri ikdienā varbūt neizmanto datorus. Secinājām – esam gana elastīgi un spējīgi pielāgoties jaunajai situācijai, ar to domājot sabiedrību. Cilvēki, kuri vēlējas, tiešām pieslēdzās apspriedēm, to skaitā ar bibliotēku starpniecību. Tāpat dabas plāni tika izprintēti un nolikti pašvaldībās iedzīvotājiem iepazīties, īsāk sakot – cilvēki iesaistījās.

Jāpiebilst, ka Ķemeru Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna sabiedriskā apspriešana vēl priekšā 2022. gada vasarā. Bet jau šobrīd jāuzteic iedzīvotāji, jo nācies secināt, ka viņi ir ļoti informēti, izglītoti un zina savu teritoriju, apzinās tās vērtību, pat ja, protams, ir kādi individuāli iebildumi par applūstošām teritorijām, meliorāciju un tamlīdzīgi, cenšas to noskaidrot.”

Materiāli tapuši ar Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstu. Par publikāciju saturu atbild SIA “Kurzemes Vārds” un reģionālās izdevniecības.

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 8. kārtā

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Augsta sarkanu smilšu, māla un sāls tuksneša kāpa. Šīs vietas nosaukums bieži lietots paplašinātā nozīmē, lai apzīmētu apkārtni (tostarp blakus esošās ielejas un citas augstās kāpas), kas ir viena no galvenajām valsts apskates vietām. Nosaukumam ir jauka izcelsme, un aptuveni tas nozīmē *strupceļa purvs*. Šai zonai raksturīgas augstas smilšu kāpas no spilgti rozā līdz oranžai krāsai, kas liecina par augstu dzelzs saturu smiltīs un no tā izrietošu oksidāciju. Senākās ir košāk sarkanīgas. Šīs kāpas ir vienas no augstākajām pasaulē. Augstākās un stabilākās daļēji klātas ar samērā bagātu augāju, ko galvenokārt dzirdina vairākas pazemes upes un tādās, kas sezonāli applūst, veidojot purvus. Vēl viens būtisks ūdens avots ir mitrums, ko atnes ikriņa migla, kas tuksnesī ieklūst no Atlantijas okeāna.

Atbildi gaidām līdz 24. februāra 11.00 e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.
7. kārtas atbilde: Aizliegtā pilsēta, Pekina, Ķīna.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Gunta Grundmane, Vineta Kondraņicka, Inese Midrijāne, Velta Višņevska, Indra Grandava, Rasma Stepe, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 24. februāra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kādu jubileju 17. februārī nosvinējusi Alma Firsta?

Iepriekšējā atbilde: Rudbāržu pagasta *Druvnieku* īpašnieki Silvija un Rūdolfs Paegles par sakoptāko mežu saņēmuši nozares balvu *Zelta čiekurs* kategorijā *Par ilgtspējīgu saimniekošanu*.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Rasma Stepe, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere.

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

8. jautājums

Fotogrāfija uzņemta 50. gadu sākumā. Kas attēlā redzams?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 24. februāra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

7. jautājuma atbilde: Pelču pagasta Kaltīkos.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Indra Grandava, Rasma Stepe, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis.

KONKURSS

Mini, mini mīkliņu!

Nosacījumi

Katru nedēļu jāatmin piecas 30. gados Gudeniekos pierakstītas mīklas, mēnesī – 20. Katra mēneša uzvarētājs saņems redakcijas veicināšanas balvu – suvenīru ar *Kurzemnieka* logo. Bet pēc trim mēnešiem vienam tiks lielā balva. Ja pareizi būs atminējuši vairāki, uzvarētājs tiks izlozēts.

Atbildes līdz 24. februāra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

1. Lec kā zaķis, nav zaķis, peld kā zivs, nav zivs.
2. Man mucīņa ir zināma bez stīpām un bez dibena, tur iekšā sula brīnišķīga, no kuras rodas dzīvība.
3. No aizjūras atskrējis kumeliņš mazs, pats zilgans, pie purniņa īleniņš ass, uz krūtīm tam balta drāniņa, bet pakaļā divzaru dakšiņa.
4. Piecas māsiņas cita citu dzenas.
5. Divi mīcās, divi minas, divi grib līdzēt, bet nevar kacēt.

Iepriekšējie atminējumi

1. Rieksts. 2. Stārķis.
3. Svece. 4. Zābaki un kurpes. 5. Zobi mutē.

Visas piecas mīklas pareizi atminējuši:

Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Rasma Stepe, Daina Gerente, Ingars Neimanis.

MANS VAĻASPRIEKŠ

Amanda Gustovska, Lauras Pētersones arhīva foto

Nesen atklāta sirdslieta – tamborēt somas

Kuldīdzniece Laura Pētersone ar somu tamborēšanu aizrāvusies tikai pirms pusgada, atrodoties dēla Aksela kopšanas atvaļinājumā. Bet šai laikā viņa paspējusi radīt jau 15 lielākas un mazākas.

Ideja radusies, sociālajā vietnē *Instagram* ieraugot ļoti skaistas tamborētās somas, un viņa gribējusi pamēģināt pati. Agrāk Laura mācījies Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, bet vidējo izglītību ieguvusi Oskara Kalpaka Liepājas 15. vidusskolā.

APGUVA PAŠMĀCĪBĀ

„Tamborēt mācēju tikai tik daudz, cik skolā apguvu rokdarbu stundās,” stāsta Laura. „Kad sāku taisīt somas, nācās visu apgūt pašai. Tā kā biju dekrētā, šādai nodarbei radās brīvāks laiks. Pamēģināju, iepatikās, un es turpinu. Pēdējo uztamborēju pirms mēneša. Somas esmu gan pārdevusi, gan dāvinājusi – vienu nesen uzdāvināju draudzenei dzimšanas dienā. Dizains ir dažāds, un somas ir gan mazākas, gan lielākas. Pašreiz top jaunas ieceres. Tuvākajā laikā domāju uztamborēt arī groziņus.” Vienu somu Laura darina septiņas līdz 12 stundas – tas atkarīgs no lieluma.

VISGRŪTĀK IEŠŪT ODERI

Dziju un citus materiālus Laura

Jauno sirdslietu – tamborēt somas – Laura Pētersone cer pārvērst par biznesu.

iegādājas internetā, jo tādu dziju, kāda nepieciešama somai, piemājas veikalos dabūt esot ļoti grūti: „Izmantoju stingru tekstila dziju – tā ir biežāka, ļoti līdzīga audumam, tādēļ

somas iznāk stingrākas, izturīgākas. Šādu uztamborēt nav nemaz tik grūti, vajadzīga vienīgi palieklā tamboradata. To gan varu nopirkt tepat Kuldīgā. Grūtākā daļa ir oderes iešūšana – diezgan ķēpīgs process. Pašu oderi uzšūt nav grūti, bet iešūt somā gan ir smalks darbs – jābūt diezgan precīzai. Tā kā dzija ir bieza un stingra, iešūt oderi ir grūtāk. Daru to ar rokām – ar šujmašīnu nemaz nebūtu iespējams.”

Par tamborēšanu Laura skaidro: „Sāku ar somas apakšu. Tad uz riņķi pa-

kāpeniski eju uz augšu. Beigās uztamborēju vāciņu, iešuju oderīti un pievienoju pārējos aksesuārus – ietamborēju metāla riņķīšus un citus sīkumiņus, lai var pielikt muguras daļas ķēdi. Uztamborēju arī šņorīšus un visu salieku kopā.

Kādā krāsā un cik liela būs soma, tas atkarīgs no lietotāja. Visu krāsu dziju varu pasūtīt, un tepat no Latvijas tā atnāk trīs četrās dienās. Kādas jaunas idejas man ir rakstiem vai dizainam, prasa arī māsa – viņa grib, lai uz somas būtu izšuvums.

Šādas idejas ņemu vērā un noteikti pamēģināšu.”

ĀRZEMĒS ATSAUCĪBA LIELĀKA

Laura cer, ka tuvākajā nākotnē hobijs pārtaps mazā uzņēmējdarbībā: „Šobrīd tā ir tikai sirdslieta, ko gribētu pārvērst par biznesu. Tas ir viens no mērķiem. Plānu ir daudz – redzēsim, kas izdosies.” Laura savas somas ielikusi pārdošanai arī globālajā tiešsaistes tirgū *Etsy*: „Iet diezgan labi – pieprasījums ir. Pēdējo uztamborēto aizsūtīju cilvēkam uz Īriju, liela daļa nonākusi Amerikā. Tāpat ziņu esmu ielikusi feisbukā.”

Lauras darinājumi.

PĀRDOD

Pārdod un uzstāda visu veidu **ŽOGUS, VĀRTUS**. Tālr. 20030717.

Dobots betona **PAMATU BLOKUS, GĀZBETONA BLOKUS**. Piegāde, izkraušana. Tālr. 20030717.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (210 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (85 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 207 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

SIA AJG plus – sazāģētu namaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumā **MALKU**; sausu skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Sausu alkšņa **MALKU**. Tālr. 26383529.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 22377474.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Skaldītu un kluču **MALKU**, ātra piegāde. Kravā 5 berkubi. Cena: 140 EUR par skaldītu, 115 EUR par klučiem. Tālr. 25607959.

Skaldītu un kluču **MAKU**, piegādi nodrošina. Tālr. 26632723.

11 mēn. vecas brūnas **DĒJĒJVISTAS**. Bezmaksas piegāde, pārkot 10 gab. un vairāk. Tālr. 24976880.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

TRAKTORUS, piekabes. Tālr. 25357742.

TRAKTORU MTZ 80/82 vai *Jumz* un piekabi. Ar dokumentiem. Tālr. 29556627.

Visu veidu **PADOMJU TEHNIKU**: kombainus *Ņiva, Jeņisej*; automašīnas *GAZ, ZIL, MAZ, KamAZ, KrAZ*; kāpurķēžu traktoros *DT-75, 74, T130, T150, T170*; ritentraktoros *T150, T40AM, MTZ 80, 82, JuMZ*. Ekskavatorus *EO*. Tūlītēja samaksa skaidrā naudā. Tālr. 27347347.

Vecas padomju laika tehniskās pases **MOTOCIKLIEM**: *IŽ-350, IŽ-49, M1A, K1B, M-72, K-650, K-750, MT-9, Jawa, ČZ, BMW, DKW, NSU, BSA, Zündapp*. Tālr. 28009467.

Dāvji Mežs pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS** izstrādei. Nodrošinām samaksu uzreiz gan par cirmām, gan īpašumiem. Veicam arī stigošanu, das-tošanu. Sagatavojam visus nepieciešamos dokumentus mežniecībai, veicam arī īpašuma atdalīšanu un mērniecību. Atrodamies Smilšu ielā 24, Kuldīgā. Tālr. 27406251.

Z/š SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Valinda* **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zirgus. Kautsvārā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

GRĀMATAS. Tālr. 22721881.

DAŽĀDI

Sertificēta būvfirma ar pieredzi veic **DAŽĀDUS BŪVDARBUS, DOKUMENTĀCIJAS NOFORMĒŠANU**. Tālr. 29705025.

JUMTA maiņa, remonts, **FASĀDES** apdare, **TELPU** remonts, materiālu piegāde. Tālr. 26231135.

IZVED nolietotas mēbeles, sadzīves tehniku. Tālr. 22377474.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsma dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tālr. 25731315.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Ātri un lēti ierīkosim **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

SKRUNDAS APBEDIŠANAS BIROJS. Vienmēr laipna, iejūtīga apkalpošana. Dokumentu kārtošana, transporta pakalpojumi pa visu Latviju. Dienakts tālrunis. Tālr. 29533360.

VAJADŽĪGI

IK *M. Mētelis* piedāvā darbu **MALKAS** zāģētājam, skaldītājam, trimmerētājam Kuldīgā. Samaksa: 25 EUR dienā. Tālr. 29287258.

SIA *Jaunais kurzemnieks* (46103003635) – vieglās automašīnas **ŠOFERIS** uz pāris stundām nedēļā. Samaksa: 7 EUR/stundā. Tālr. 63324881, 26230131.

ZOOBIRŽA

2 RUNCĪŠI (2 un 4 gadus veci) un **KAKENĪTE** (3 g.), mīļīgi, visi sterilizēti un attārpoti, pašreiz kaimiņu pieskatīti Kurmālē, meklē jaunus saimniekus. Tālr. 26276885.

W SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

Es! mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora
307.lv

LĪDZJŪTĪBAS

*Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan mīļās mātes balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņas sauks.*
/E. Zālīte./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Raimondam Lapuķim, mammu mūžībā pavadot.
Kuldīgas novada dome

*Skan tava šūpa dziesma krūtīs.
Tā katrā dzīves solī man ir klāt,
Skan priekos, bēdās, kad ir grūti,
Skan sirdī man, ak, mīļā, labā māt.*
/A. Krūklis./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Raimondam un tuviniekiem.
Pagrabiņa kolektīvs

*Saņem, labā zemes māte,
Vienu sirmu māmuliņi,
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.*
/T. dz./
Izsakām līdzjūtību Raimondam, no māmiņas atvadoties.
NMPD Skrundas kolēģi

*Viss jāatstāj. Kad saule pavasarī
Sies atkal vaļā puķu pumpurus,
Ar saviem straujiem
ziemeļvēju zirgiem
Būs ziema viņu aizvedusi līdz.*
/Ā. Elksne./
Izsakām līdzjūtību meitai Vinetai un tuviniekiem, MARIJU LAGZDIŅU mūžībā pavadot.

Leperti, Stebulji, Ķemeri,
Smidbergi, Veronika, Lūcija,
Vincentis

*Vismelnākā šķiršanās stundā,
Par ēnu kad pārtop glāsts,
Tēt, tie esam mēs, kuros tālāk
Nu skanēs tavs dzīvības stāsts.*
/K. Apškrūma./
Izsakām līdzjūtību Mārtiņam Vimsonam ar ģimeni, tēvu mūžībā pavadot.
Mednieku kolektīvs Vārme

*Rokām, kuras vienmēr prata
Tik daudz veikt un padarīt,
Atpūtu ļauj vēlēt vieglu,
Ļauj tām paldies pasacīt.*
/J. Sirmbārdis./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zaigai Vanagai un ģimenei, māmiņu mūžībā pavadot.
Kuldīgas NVA kolektīvs

*Vien tikai savu mīlestību varam
Tev, baltā dvēselīte, dot šai ceļā līdz,
Lai aizej tu pa sniegpulksteņu staru,
Kur tevi gaida mūžīgs dzīves rīts.*
/K. Apškrūma./
Klusībā jūtam līdzī Raitim Brikmanim, tēti mūžībā pavadot.
SIA Kuldīgas siltumtīkli kolēģi

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*
/A. Skujiņa./
Visdziļākā līdzjūtība Dacei Bergmanei un ģimenei, no tēta atvadoties.
Cītro meitenes

*No tevis tik daudz bija, ko gūt.
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt.*
/K. Apškrūma./
Kuldīgas novada politiski represēto biedrības biedri cienā noliec galvas un izsaka līdzjūtību tuviniekiem, atvadoties no JURA PURVIŅA.

*Ir aplkusuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.*
/O. Vācietis./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Guntim Jansonam, no tēva atvadoties.
Skrundas pārvaldes kolektīvs

*Viss šai pasaulē niecīgs un zūdošs,
Tava mīla vien nepazūd, māt.*
/K. Apškrūma./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ervinam Sermolim un piederīgajiem, no māmiņas atvadoties.
Kolēģi Dienvidkurzemes vīrsmežniecībā

*Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas,
Sirds, kas vēlēja labu, nu atdusas.*
/Z. Purvs./
Esam skumjās kopā ar Ligitu Riekstiņu, no brāļa atvadoties.
Andris ar bērniem, mazbērniem un Anniņa

Tālumā aiziedams,
Tu atstāji mums savu tuvumu,
Savu veikumu, guvumu.
Kamēr vien tālāk mūsu dienas ies,
Tavs mūžs mūsu gaitai atsauksies.
/J. Osmanis./
Dziļās sērās paziņojam,
ka mūžībā aizgājis
JURIS PURVIŅŠ
(22.05.1939.–18.02.2022.).
Izvadīšana trešdien,
23. februārī, 16.00 no Sv. Annas
baznīcas kapličas
uz Padures kapiem.
Piederīgi

**KURZEMNIEKU
martam var abonēt****līdz 24. februārim:**

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā un www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro).

Laikraksta *Kurzemnieks* redakcija klientus klātienē apkalpo **katru darbdienu no 9.00 līdz 12.00.**

Lasi mūs
arī internetā:
www.kurzemnieks.lv

Q VMF LATVIA
(Reģ. Nr. 40003405130)
Uzņēmums meklē jaunu kolēģi
kokmateriāla uzmērīšanā un kvalitātes noteikšanā Kuldīgā.

Bruto alga no 1400 EUR.
CV sūtīt e-pastā: vmflatvia@vmf.lv.

Demokrātijas kvartāla cilvēki

Kas vieno pieredzējušu komunikācijas vadītāju, aktieri un bijušo policisti? Noteikti vairākas lietas, taču šajā gadījumā stāsts ir par Kuldīgas Demokrātijas kvartālu un demokrātiju kopumā.

Viena no pagājušās vasaras Demokrātijas festivāla aktivitātēm bija *Lielā tautu staigāšana*. Tā ir pašu organizatoru izdomāta diskusijas forma, kas ļauj dalībniekiem labāk viena otru iepazīt un atrast vienojošo: vai tā ir kaislīga aizraušanās ar dārkopību, nespējot mierīgi paiet garām stādu tirgum, vai atšķirtība no sev mīļiem cilvēkiem, kuri pārvākušies uz dzīvi ārzemēs, vai izjūta, ka neesi novērtēts.

Kāpēc tas svarīgi? Mēs kā sabiedrība šobrīd esam ļoti sašķelti, tāpēc ir īpaši būtiski meklēt kopīgo, ieraudzīt otrā sev līdzīgo, kuru aizrauj tie paši ikdienišķie dzīves prieki un nomoka līdzīgas raizes. Kad panākta cilvēcīga kopība, tad arī saruna par neērtajām tēmām, kas parasti izraisa smagas viedokļu sadursmes, var notikt kā cilvēkam ar cilvēku, nevis starp divām karjošām nometnēm jeb – kā pēdējā laikā bieži saka – atšķirīgiem burbuļiem.

Tas ir viens no Demokrātijas kvartāla būtiskajiem aspektiem – piedāvāt atvērtu vietu, kur aicināts ir ikviens, kurš gatavs meklēt kopīgo un cieņpilni sarunāties arī par tādām tēmām, kurās viedokļi atšķiras. Tieši dažādības atzīšanās slēpj demokrātijas spēks un arī tās grūtums – dažādību pieņemt nebūt nav vienkārši un dabiski, jo vieglāk, protams, ir būt starp sev līdzīgajiem.

Arī tie cilvēki, kas veido Demokrātijas kvartālu, ir ļoti dažādi. To vidū ir Ilze Jankovska, kas profesionālajā dzīvē nodarbojas ar pētījumu producēšanu, komunikācijas vadību, Tehniskajā universitātē lasa lekcijas mārketingā, darbojas brīvprātīgo kustībā *Viegli palīdzēt* un pati kā brīvprātīgā piekritusi veidot Demokrātijas kvartālu, uzņemoties valdes vadītājas pienākumus.

Ilze Samīte strādā *Fondā atvērtai sabiedrībai „DOTS”* (plašāk zināma kā organizācija, kas rīko sarunu festivālu *Lampa*), savukārt darbošanās Demokrātijas

kvartālā ir viņas ieguldījums dzimtajā pilsētā, jo sabiedrisko aktīvistu un brīvprātīgo darbu viņa saredz kā ceļu uz pieņemšāku un laipnāku sabiedrību.

Agnese Lapsiņa Kuldīgas novada pašvaldībā strādā par kultūras projektu speciālisti, savukārt Demokrātijas kvartālā vēlas likt lietā iepriekš apgūto foruma teātra metodi – tā ļauj meklēt izeju no aktuālām problēmām, tās izspēlējot īstās dzīves *ģenerālmēģinājumā*.

Kvartāla kopienas dzīvei īpašu spilgtumu piešķir stāstniece un folkloras kopas *Kūrava* vadītāja Ina Celitāne un arī Inga Spēkaiņe, kas kā valsts iekšējās drošības speciāliste attīsta bijušo policistu kopienu, lieliski pārzina policijas folkloru un aizraujas ar porcelāna vērtību sargāšanu.

Pie kvartāla idejas šūpuļa bijuši filozofs Ģirts Jankovskis, kurš Kuldīgu uzskata par izcili piemērotu vietu, kur auklēt gan filozofiju, gan demokrātiju, aktieris un režisors Jurgis Spu-

lenieks, kurš ar laiku cer šeit īstenot sapni par pastāvīgu un ļoti demokrātisku teātri, sociālais psihologs Mārtiņš Priedols, kurš kvartālā saredz piemērotu vietu, kur nodoties praktiskiem eksperimentiem ar demokrātiju, kā arī Maija Jankovska – pētniece, kuras teorētiskā interese par solidaritātes sabiedrības veidošanu aizvien vairāk pāraugusi praktiskā darbībā, strādājot biedrībā *Kurzemes NVO centrs*, vadot informācijas tīkla *Europe Direct* Kuldīgas biroju un galu galā atīstot Demokrātijas kvartālu.

Šie deviņi cilvēki darbojas Demokrātijas fonda valdē (organizācijā, kas uzņemas atbildību par kvartālu), taču bez viņiem ir vēl arī daudzi citi – visdažādāko jomu profesionāļi un entuziasti, kuri katrs dara savu darbu, bet saredz jēgu brīvajos brīžos nākt kopā, lai veidotu Demokrātijas kvartālu – vietu, kas atvērtā dažādībai, kopienu, kurai var pievienoties jebkurš.

Krista Karlsonē

DABA

Piesēdīsim?

Tāds skats bija vērojams Jūrkalnes pagasta Labragā kādā atpūtas vietā pagājušajā sestdienā.

Teritorijas īpašnieks Bruno Baumanis *Kurzemniekam* pastāstīja, ka šo soliņu ik pa laikam pēc vētrām paliek tālāk no stāvkrasta. Šī jau ir trešā reize, kad nākas to atkal pārvietot.

Kristīne Āboliņa
Ingus Antonoviča foto

BALVA

Kilograms kultūras – dziesmu vakaram *BrāliBrāli*

Balvu *Kilograms kultūras* kategorijā *Gada notikums* saņēmis kultūrdzīvnieka Jura Joneļa režisētais dziesmu vakars *BrāliBrāli* Mežaparka estrādē diriģentu Imanta un Gido Kokaru simtgadei.

Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio gada balvu saņēmuši deviņi aizvadītā gada spožākie kultūras notikumi dažādās nozarēs. Skatītāju un klausītāju balsojumam labākos izvirzīja žūrija.

GODINĀT DIŽGARUS, PALĪDZĒT KORĪEM

J.Jonelis teic, ka tas ir pārsteigums: „Par balvu uzzināju svētdienas rītā, kad saņēmu apsveikumus. Ļoti liels prieks, jo kopā ar diriģentu Romānu Vanagu un pārējo radošo komandu šo projektu veidojām cēla nolūka vārdā: ne tikai godinot brāļus Kokarus, bet arī domājot, kā Covid-19 pandēmijā palīdzēt kormūzikai.”

Godinot kormūzikas dižgarus Kokarus simtajā jubilejā, 14. augustā sarīkots dziesmu vakars *BrāliBrāli*. J.Jonelis: „Idejas autors ir Romāns Vanags, kuram brāļi Kokari bijuši gan pedagogi, gan domubiedri. Veiksmīgi sakrita tas, ka es biju iesācis sadarbību un divus koncertus rīkojis par godu Gido Kokaram ar domām par jauno Dziesmu svētku repertuāru un viņa veidotām programmām. Ideja par koncertu bija jau kādu laiku iepriekš. Šis bija viens

Koristi koncerta *BrāliBrāli* filmēšanas dienā 14. augustā. Priekšplānā redzams diriģents Romāns Vanags.

no tiem, kas Covid-19 dēļ tika pārcelts.”

GAN KONCERTS, GAN FILMA

Režisors atklāj, ka bijuši sarežģījumi, viens no tiem – *lokdauns*: „Šajos laikos viss ir komplicēti. Maijā vidū domājām, kā to prezentēt Rīgas domei, un valdība tieši paziņoja, ka koncerts varēs notikt. Tas arī bija galvenais sarežģījums – izveidot tik īsā laikā. Parasti tādiem koncertiem radošās komandas strādā gadu vai ilgāk. Mums bija pusotrs mēnesis. Sākotnējā iecere bija koncerts, bet, kad sākās ierobežojumi, nācu klajā ar ideju par muzi-

kālu filmu, jo brāļi reiz teikuši: „Ja kādreiz stāstāt par mums, lai runā mūzika!” Ļoti daudz pētīju video un dokumentus, līdz secināju: ja nevarēsim rīkot koncertu, jātaisā filma. Romānam ideja ļoti patika, sākām projektu piedāvāt kā filmas sižetu. Taču pēc Jāņiem paziņoja, ka publikā drīkstēs būt 3000 skatītāju. Nospriedām: ja jau publika drīkst būt, varam apvienot – gan filmēt, gan taisīt koncertu. Tā bija nākamā sarežģītības pakāpe – filmas sižetu pārveidot tā, lai tas būtu arī koncerts.”

Amanda Gustovska
Jura Joneļa arhīva foto